

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, iztmi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 19 K, za četrt leta 9 K, za en mesec 4 K. Kdor hoče sam peči, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele tolike več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne odira. — Za oznanila se plačuje od peterestopne petik-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 35.

Dr. Šusteršič in deželna avtonomija.

Galicija, kjer imajo vso moč v rokah Poljaki, uživa v primeri z ostalimi avstrijskimi deželami najboljše avtonomijo. Borba proti nemškemu uradnemu jeziku in proti nemškemu učnim zavodom je tu že zdavnaj rešena. Poljščina je pri vseh uradih ne samo zunanji, nego tudi notranji uradni jezik in šole so vse poljske, oziroma maloruske. Poljaki že imajo torej vse, za kar se je treba šele boriti drugim slovanskim narodom. Naravno je torej, da koncentrujejo sedaj, ko se jim ni več treba bojevati za svoje jezikovne pravice in ko imajo v deželi zagotovljeno absolutno premoč, vse sile na to, da izvojujejo deželi čim najboljše avtonomijo in postanejo čim najbolj neodvisni od centralne vlade in dunajskega parlamenta. Čehi imajo iste težnje, dasi si zlasti v uradih še daleko niso izvojevali tistih pravic, kakor Poljaki. Ker je češko prebivalstvo na Moravskem in Češkem v pretežni večini, upajo Čehi baš z razširjenjem deželne avtonomije najlažje priti do svojih pravic. V Šleziji so tako Čehi, kakor Poljaki za-se v manjšini, skupno pa tvorijo njih naseljenje absolutno večino prebivalstva v deželi. Dasi imajo torej tu deželno upravo v rokah še Nemci, vendar se Čehom in Poljakom tudi tu ni bati razširjenja deželne avtonomije, ker pridejo itak prej ali slej tudi v Šleziji do večine. Predlog poslanca Starzynskega v odseku za volilno reformo, naj se razširi deželna avtonomija, je bil torej samo posledica onih teženj, ki so takorekoč stožer, okoli katerega se vrti vse politično delovanje Čehov in Poljakov, in povsem naravno je, da je Starzynskega predlog tako poljskim, kakor češkim poslancem vrlo simpatičen. Drugače je to pri nas Slovincih. Slovinci smo razen na

Kranjskem po vseh pokrajinah, kjer prebivamo, potisnjeni v manjšino in nimamo nikjer nade, da bi si kdaj priborili večino ali vsaj odločilni vpliv na deželno upravo in gospodarstvo. Na Koroškem in Štajerskem, v Istri in v Trstu, deloma tudi na Goriškem gospodarijo naši narodni nasprotniki in dasi dosedaj avtonomija dežela ni bila baš zelo obsežna, vendar smo Slovinci povsodi po vseh teh deželah že sedaj bridko čutili pezo tujčeve pesti. Čim bolj bi se razširila deželna avtonomija, čim več pravic bi se dalo v roke deželnim zborom in odborom, tem hujše bi bili s tem prizadeti vsi izvenkranjski Slovinci. Kranjska bi z razširjenjem deželne avtonomije z drugimi kronovinami vred seveda mnogo pridobila, toda ta pridobitev ne more odtehtati škode, ki bi jo trpela skupna narodna stvar, ako bi se dve tretjini vsega slovenskega naroda — vsi Slovinci izven Kranjske izročili v popolno oblast nemškim, oziroma laškim večinam na Štajerskem, Koroškem in v Primorju.

Uvažujoč to, so vsi slovenski politiki od l. 1848. sem dosledno zametali deželno avtonomijo in se navduševali za načelo narodne avtonomije, ki so jo posebej zrlili v združeni Sloveniji!

Zahteva pa narodni avtonomiji, odnosno po združenju Sloveniji je bila doslej glavna točka v programih vseh naših političnih strank in če se ne motimo, se je tudi na slov. katoliških shodih razpravljalo o tem vprašanju in se sklenila resolucija, ki se izreka za narodno avtonomijo.

Pričakovati bi torej bilo, da je zahteva po narodni avtonomiji tudi ena izmed kardinalnih točk v programu naše klerikalne stranke.

Če je pa narodna samouprava v njenem programu, potem bi se moral

za njo zavzemati predvsem njen voditelj.

Toda dr. Šusteršič je baš pri razpravi o predlogu posl. Starzynskega izjavil, „da stoje Jugoslovani vobče simpatično nasproti razširjenju deželnozborske kompetence.“

Narodna avtonomija je antiteza deželne avtonomije, ki izključujeta druga drugo.

Ako se je torej dr. Šusteršič, vodja klerikalne stranke, izrekel javno v parlamentu, za deželno avtonomijo, se je s tem izneveril staremu vseslovenskemu političnemu programu, ki je bil nekak vadecemec vseh slovenskih politikov izza l. 1848. sem, ter vrgel preko krova zahtevo po narodni avtonomiji, ki bi se naj pri nas kristalizovala v združeno Slovenijo. In zakaj je to storil, ko se vendar noben treznomislec slovenski politik ne more ogrevati za deželno samoupravo, ki bi pred vsem za slovenske Korošce in Štajerce značila v narodnem oziru pravo katastrofo?

Kdor pozna Šusteršiča, pač ne more niti za hip biti v dvomu, kje je treba iskati pravih motivov njegovega postopanja!

Naglašali smo že zgoraj, da bi z razširjenjem deželne avtonomije brez dvoma mnogo pridobila tudi Kranjska. Na Kranjskem pa upajo klerikalci v doglednem času dobiti vso deželno upravo v svoje roke. Ako se torej deželna samouprava razširi, dobe klerikalci omejeno oblast v deželi.

Ta perspektiva je Šusteršiču, o katerem je notorično, da nima niti iskric narodnega čuta v sebi, zadostovala, da se je izrekel za načelo, izključujoče ideal vse dosedanje slovenske politike, za razširjenje kompetence deželnih zborov. Razume se samo ob sebi,

da so ta njegov korak vodili še drugi motivi in ne motimo se, ako trdimo, da izvirajo ti motivi deloma tudi iz maščevalnosti!

Izvenkranjski Slovinci so se klerikalnemu gromovniku hudo zamerili, ker niso ne le hoteli plesati po njegovi piščalki, nego so bili celo toli predrzni, da so ugovarjali proti njegovi kupčiji, ki jo je on sklenil z vlado in Nemci na njihov račun; da so ga glasno imenovali škodljivca narodne stvari, da, naravnost izdajalca domovine, tega jim Šusteršič ne odpusti nikdar, to ve vsak, ki pozna njegov značaj. Sicer je pa sam opetovano že napovedal krvavo osveto in koroškim Slovincem je že celo grozil s — palico. In zdi se, da je ono hrepenenje po osveti in maščevanju nad izvenkranjskimi Slovinci tudi narekovalo Šusteršiču ono izjavo v odseku za volilno reformo, v kateri ravnodušno izroča izvenkranjske Slovence v popolno oblast narodnim nasprotnikom. Dr. Šusteršiču torej se ne zadostuje, da je izdal koroške, štajerske in primorske Slovence, nego on hoče postati še njih rabelj in jih obglaviti svojerodno!

A vendar so še ljudje, ki temu človeku, ki bi zaslužil vse preje nego to, kličejo hosiana in slava!

To je pač znak naše narodne dekade in perversnosti, ker povsod drugod bi človeka, ki bi zagrešil kaj takega kakor Šusteršič, najmanj kamenjali!

Odsek za volilno reformo.

Dunaj 3. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck je v svojem govoru proti pluralni volilni pravici izjavil, da Tollingerjev predlog ne odgovarja zahtevam, ki se morajo stati pri naših različnih gospodarskih

političnih, narodnih in kulturnih razmerah na volilni zistem z več glasovi. Ako pa se sklene za predlog med strankami kompromis, ne bo vlada nasprotovala, da se volilna reforma tudi v tem oziru izpopolni. Toda pri tem se ne sme oslabiti volilni ugodni vpliv, ki ga pričakuje vlada od volilne reforme, namreč ojačenje državne misli in državnega čuvstva. Reforma ne sme kovati novega orožja za socialne in narodnostne boje, zakaj pred očmi nam mora biti pri volilni reformi razoroženje socialnih in narodnih strank, ne pa njihovo novo oboroževanje. V tem smislu mora biti reforma delo miru.

Za ministrskim predsednikom je govoril poslanec dr. Tavčar, ki je izjavil, da bo glasoval za Tollingerjev predlog, ker predlog restringuje vlado velikih mas. Delavci itak dobe svoje popolno pravo. Za predlog je tudi zagledel, ker bo le na ta način mogoče, rešiti za koroške Slovence en mandat. Pa tudi zato glasuje za predlog, ker je vladni načrt revno in reforme potrebno delo. Prepričan je, da se bo pluralna volilna pravica v Avstriji morala uvesti.

Potem je govoril za predlog posl. Kaiser, ki je poudarjal, da Tollingerjev predlog nima ničesar opraviti z narodnostnimi vprašanji. Kritikoval je govor ministrskega predsednika ter izjavil, ako vlada res namerava z volilno reformo razorožiti narodne stranke, se mora temu odločno zoperstaviti.

Posl. dr. Kramar je po daljšem razpravljanju o pluralni volilni pravici izjavil, da se mora zavreči, ako naj zmaga v Avstriji splošna in enaka volilna pravica.

Posl. dr. Adler se je izrekel najodločneje proti pluralni volilni pravici ter zagrozil, da parlament, ki bi bil izvoljen na podlagi pluralnega zistema, bi ne mogel niti en dan delati, ker bi pri-

LISTEK.

Izprehodi po koroški Sloveniji.

Piše dr. Jos. Cir. Oblak.
(Dalje.)

Prost nam je razgled po vsem Rožu doli do odrastkov gorostasnega zidu Vel. Ojstroca in doli proti gornjemu Rožu, v katerega ozadju stoji kakor velika kulisa: častiti otec Dobrač, na videz čisto osamljen. Na levo pred nami pa nas pozdravljajo vsi znameniti vrhovi v mogočni gorski verigi Karavank, na nje skrajnem koncu pa eden najlepših, najmarkantnejših in najimpozantnejših koroških vrhov: prelepa Jepa*) s svojo aristokratsko podobo... Le mogočen Stol, sivi poglavar Karavank, skriva svojo glavo za gozdnatim predgorjem. — Potoki in hudourniki, izhajajoč iz Karavank, so zarezali iz Svetne vasi gori deloma globoke jarke, ki so premosteni, deloma pa nanесли stožčaste naplavine, vsled česar so nastali v gornjem Rožu sitni klanci, katere tisočkrat prekolne sleherni kolesar... No,

*) Slavno jezikoslovje je rodilo spako „Kepo“.

mi jih kolnemo v kupeju, ker jih ne čutimo.

Pa tudi kolesar pozabi vzpričo krasne pokrajine vse klanške težave.

Onstran železniškega tira pomaknjena bližje k podnožju gozdnate Žingarice se svetlika vas Kaplja.* — Komaj se je jel dobro pomikati vlak iz Svetne vasi, — že švignemo skozi drugo vasico Št. Janž že prav pod bregom Žingarice, kateremu se približa tudi železniški tir, in čez par minut zopet drdramo mimo Podosinje vasi, katero so Nemci tako lepo krstili prevajajoč slovensko ime v „Hunds-dorf“ (prav tako okusno kakor „Sinjo vas“ v „Schweinsbichl“, ali Sinjo planino v Saualpe), dočim se z nasprotnega brega „v gorah“, kakor imenuje Slovec to sredogorje, zasvetlika vsak hip kaka nova cerkva z belimi seli v bujnem zelenju; nad celo pokrajino pa ponosno kraljuje gori na bregu nad Dravskim mostom sivi Humberški grad (Hollenburg, prav Höhlenburg*)...

Vozečim se ob bregu se nam pogled nekoliko omeji, toda ljubkost bližnje pokrajine nam tako prevzema

*) Dasi precej daleč od Dravnega brega je njeno oficialno ime „Kaplja ob Dravi“ v razlikovanje od Železne Kaplje.

*) Ime prihaja od votlin, ki se nahajajo v bregu.

oko in srce, da daljave niti ne iščemo in da skoro ne čujemo sprevodnikovega glasu: „Bistrica v Rožu!“ Gotovo najznamenitejši kraj tik ob železniški prog, ne le z ozirom na industrialne naprave, nego tudi s turistovskega stališča. Odtod vodi skozi veleromantični Medvedji dol glavna pot na Stol, poglavarja Karavank. Še ne dolgo tega, kar se je otvorila na Mačenski planini pod Stolum in Mačensko špico (prav markantno gorsko podobo z iglastim vrhom) turistovska kočica („Klagenfurter Hütte“). Pa tudi „Slovensko planinsko društvo“ je postavilo tod svoje moči ter zaznamenovalo pot gori k oni znameniti mali cerkvi, ki gleda izza zelenega drevja gori z nevisokega brega doli na vas in v strugo Bistrice, ki se tik pred vasjo zoži in precej globoko zareže v skalovje. Od te cerkvice, katere zidovje kaže vse polno lukenj od francoskih krogelj iz leta 1809., naprej vodi lepo izpeljana zaznamovana stezica nekoliko časa nad robom doline bistriškega potoka, potem pa zavije na desno po bregu proti slavni Svečam, komaj pol ure oddaljenim od Bistrice, lepi farni vasi pod bregom. Sveče, rojstni kraj Einspielerjev, nimajo danes še postajice, a jo izvestno dobe, — tedaj postanejo važna štacijska

za turiste. Od tu vodi lepa planinska pot na Kočno in čez sedlo Kočno na Kranjsko. Kakor iz Bistrice dospe se tudi odtod do broda čez Dravo, na nasprotni breg v vasico Bilčovo ali Moščenice in naprej skozi Dobenski gozd v Satnici na Hodiško jezero, ki se samotno zrcali v sredogorski pokrajini, odkoder ni več daleč do Ribnice ob Vrbskem jezeru, kamor pač vleče vsakega prijatelja narave in zmernih gorskih tur. Planinec seveda jo mahne gori v Karavanke na Kočno ali Belščico. Posebno priporočati pa mi je tistim „turistom“, ki gledajo najrajše gore od spodaj, a vendar ljubijo lepo naravo, da nastopijo lepo gozdno (od „Slovenskega planinskega društva“ pred kratkim zaznamovano) pot skozi samotno, deloma tudi neporastlo pokrajino, peš v Podgorje, prihodno štacijsko ob novi prog. Ta pot je predvsem imenitna bližnjica; — kajti cesta iz Sveč v Podgorje se vije v klancih, dočim vodi ta pot po ravnem mimo edinega malega zaselja „Stuke“, potem v idilični samotni skozi gozd, kjer prekorači razvito strugo Male Suhe, ki zasluži svoje ime vsled skoro vedno suhe struge, končno pa privede na pestre pašnike tik pred prijazno že v Gornjem Rožu ležečo vasico Podgorje, ki se zasveti onstran

brega Velike Suhe. Grapo Velike Suhe premaga železnica po precej impozantnem viaduktu, mi pa se ji moramo umakniti s pašnikov na cesto. Po cesti je še četrta ure hoda do Podgorja, od Bistrice vsega skup slabi dve uri.

Železniška proga teče skoro vzporedno z našo opisano potjo; tudi z nje se odpre krasen pogled na divje razviti Kozjak in ne manj impozantno Vrtačo. Čez grapo Male Suhe, ki tvori mejo med Gornjim in Spodnjim Rožem ter obenem med Rožeškim in Boroveljskim sodnijskim okrajem, a obenem tudi mejo med celovskim in beljaškim okrajnim glavarstvom, — je zgrajen lepo viadukt. Samotna je pokrajina med Svečami in Podgorjem, a ta samota le povečuje romantiko cele okolice, v kateri vzbujajo največjo pozornost in občudovanje potnikov predvsem veličastne stene Karavanske. Otec Dobrač, ki nas je ves čas od Svetne vasi do Bistrice pozdravljaj, mogočno zapirajoč ozadje Gornjega Roža, se je pomaknil nekako sramežljivo v stran, — v ospredje pa stopi v dalji lepo položna Grliška planina (Gerlitzentalpe), kateri pere noge Osojsko jezero, njej pa odzdravlja veličastna Jepa, ki mogočno dominira nad celim Gornjim Rožem in beljaško ter baško okolico. (Dalje prih.)

čeli socijalni demokratje proti njemu brezobzirni boj.

Po seji se je zbral pododsek, ki razpravlja o volilni obveznosti. Seji sta prisostvovala tudi ministrski predsednik in minister notranjih zadev. Posl. Hruba je predlagal spreminjalni predlog, naj se prepusti deželni zakonodajstvom, da izdajo natančnejše predpise o volilni obveznosti ter določijo kazni. — Poslanec Gessmann je predlagal, da smejo biti kazni le denarne globe, ki pa ne smejo presegati 10 K. Neudeležbo opraviči starost, bolezen, odsotnost, stanovski in potni zadržki. V debato je posegel tudi minister notranjih zadev, ki se je strinjal z Gessmannovim predlogom.

Drugi odseki.

Dunaj 3. oktobra. V železniškem odseku je poročal danes posl. Fr. Šuklje o podržavljenju severne železnice. — Poslanec Steinwender je odločno pobijal dogovor med državo in upravo severne železnice, češ, da se je upravi dovolilo neupravičeno obresti prometnega denarja, kar bi znašalo na leto 400.000 K, katera vsota pomeni za državo preveč dovoljene odkupnine 7.500.000 K. Predlagal je, naj se preko dogovora prestopi na dnevni red ter se vlado pooblasti, naj na podlagi komisijских določb s 1. januarjem 1907 prevzame severno železnico.

Proračunski odsek je sklican za jutri večer, da razpravlja o spremembi zakonov glede kontrole nad državnimi dolgovi.

Odstop načelnika generalnega štaba.

Dunaj 3. oktobra. Načelnik generalnega štaba grof Beck je poslal „N. Fr. Presse“ na njeno vprašanje sledeči odgovor: „Po 60letni službi pač mislim na odstop, ali pa se to zgodi kmalu, ne morem reči.“ — S tem je grof Beck dovolj jasno povedal, da je že vložil prošnjo za odstop ter je odločitev v cesarjevih rokah. Vzroki za odstop se navajajo trojni. Povod dalmatinskih manevrov so se baje pojavila nasprotstva v nazorih nadvojvoda Frana Ferdinanda in grofa Becka. Nadalje grof Beck ne more pozabiti, da se je pri letošnjih manevrih v Šleziji osmešil pred celo armado, ker je padel v potok. Takrat je izjavil: „Vrat si zlomiti, v božjem imenu, toda v posmeh biti, ne, tega ne prenesem.“ Kot tretji vzrok se navaja, da je zvedel, da bodo njegove večje zahteve za armado odklonjene.

Politični položaj na Ogrskem.

Budapešta 3. oktobra. Zatrjuje se, da pride cesar v Budapešto sredi meseca novembra. Dne 26. novembra se zberejo delegacije, ki jih dne 27. sprejme cesar v kraljevskem gradu. — Radikalna struja v Kossuthovi stranki deluje na to, da se število delegacijskih članov in magnat-

ske zbornice zmanjša. Magnati so zasnivali protiakcije, da z vso odločnostjo branijo svoje dosedanje pravice.

Vlada je začela razdeljevati odškodnine nadomestnim rezervistom, ki so za časa ex lexa morali aktivno služiti. V skupnem se izplača teh odškodnin 1.500.000 K.

Dogodki na Ruskem.

Nova duma.

London 3. oktobra. Car je baje pisal kralju Edvardu, da je sklenil sklicati duma. Car je le v zadregi, kaj naj obljubi novemu parlamentu, ker ne mara obljubiti, česar mu brani izpolniti sedanje razmere in stari režim.

Kmečka nasilja.

Odesa 3. oktobra. Na posestvu kneginje Viazemske v Karpini so zažgali kmetje vse žito. V Penčevu pa so prisilili oboroženi kmetje graščake, da so jim izplačali 3000 rubljev.

Ropi in umori.

Varšava 3. oktobra. V Batumu je nekdo ustrelil tovarniškega ravnatelja Hagerja, ki je bil obenem tudi švedski podkonzul. Morilec je ušel.

Odesa 3. oktobra. Med Suhumom in Očimčerijem je prišlo la parnik „Cesarevič“ 25 mož kot potniki. Potem so se polastili posadke ter vse potnike izropali. Z revolverji v rokah so prisilili mornarje, da so jih v čolnu prepeljali na suho, kjer so izginili.

Enakopravnost za kmete.

Petrograd 3. oktobra. Zatrjuje se, da car takoj po povratku iz Finske izda ukaz, vsled katerega bo kmečki stan enakopraven z drugimi stanovi.

Vstaja na Kubi.

London 3. oktobra. Ameriška vlada je imenovala za začasnega gubernatorja na Kubi Magoo na. Tajnik vojnega ministrstva Zedinjenih držav, Taft, se vrne v nekaterih dneih v Washington.

Dopisi.

Iz Hrastnika. Dopisniku članka „Legar (tifus) v celjskem političnem okraju“ (glej „Slov. Narod“ ter „Domovina“) pač niso znane tukajšnje razmere, kajti poročati bi moral tako-le: Glavno gnezdo te bolezni je bilo v Hrastniku v kemični tovarni, a ne pri rudokopu. Nesnaga v kemični tovarni ter v tamošnjih delavskih stanovanjih je nepopisna. Zidarji, ki so preteklo leto, ko je legar najhujše razsajal, snažili nekatero delavske sobice (ne sobe!) so trdili, da niso bile te že desetletja nanovo pobeljene, in da jih kar ne morejo zopet osnažiti. In stranišča! Človeku se je gabilo, če je moral stopiti v ta kraj enkrat — v drugič gotovo ni! Pitne vode to ubogo ljudstvo tudi ni imelo in tifus je pričel vsled te in še mnogih drugih razmer strahovito razsajati. Bilo je večkrat do 50 bolnikov v bolnicah „Rdečega križa.“ Sanitetni svetnik iz Grada je večkrat pogledal v Hrastnik in okrajni zdravnik Kepa se je malo bolj potrudil (prej se je rajše „potrudil“ h Gosslethovi mizi) in

storilo se je to in ono. Stanovanja so se snažila; okuženi vodnjaki so se prevedevali rabiti, in gospoda v kemični tovarni je morala napraviti vodovod. In glejte čudo! Takrat je legar jel prenehavati in danes ni v Hrastniku nobenega bolnega na tej bolezni. Nekateri bolniki so takrat ušli od tu in so zanesli belezen v razne kraje, tako baje tudi v celjsko bolnico in gotovo tudi v Trbovlje, kjer se sedaj nekoliko širi, vendar pa ne tako grozovito, kakor se je v Hrastniku, vzlic temu, da je tamkaj mnogo gosteje naseljeno delavstvo. Vzrok? Vzrok je ta, da skrbi trboveljska družba mnogo bolj za blagor svojih delavcev kakor pa mučitelji v naši kemični tovarni. Mučitelji pravim. Ali ni to mučenje, da mora delati delavec tu celih dvanajst ur v smradu, katerega pomni leta in leta vsak tujec, ki ide enkrat mimo tovarne. In da ni poleg tega primerno plačan, je pač tudi umevno. Odkriti-srčni bodimo in recimo: Stokrat ljubši nam je Žid trboveljske premo-gopne družbe kakor pa umazana gospoda kemične tovarne v Hrastniku!

Iz Središča. (Na adresi južne železnice). Notica v „Slov. Narod“ o premetitvi železniskega uslužbenca Laha Juh a iz Središča na postajo Zagorje in morebitni ugovori občin imeli so uspeh, ker Juh zagrižen sovražnik Slovencev še zmiraj sedi v Središču. Vendar mož je samotar, ne hodi v društvo in nosi svoj srd tiho v laškem svojem srcu. Zelo drugačen pa je naš postajovodja Pirce, rojen v Ljubljani. Veselili smo se njegovega prihoda, pa kako smo se varali. Svojega sinčka je poslal v ormoško nemško šolo in nagovarjal želez. uslužbenca, da bi svojo deco v isto šolo pošiljali. Njega obnašanje je bolj robato kakor planinskega drvarja, v osebnem občevanju ima toliko in tako „kraftnih“ izrazov da bi storil veliko uslogo svoji stranki, ko bi izdal „Wörterbuch,“ Anleitung zum groben Umgange mit Menschen.“ Mož se razume dobro na denunciranje, teka po gostlinah in pozveduje kdaj in kako dolgo je kateri železniški uslužbenec v gostilni bil, ter ga potem hitro pri direkciji očrni. Preiskovalnim kontrolorjem nudi se lepa prilika za izvežbanje v ti stroki in direkciji bi svetovali, naj kontrolorja v Središču stalno nastavi, posla bo imel dovolj. V nekež zadevi pritožila se je naša gospodarska zadruga pri direkciji. Preiskava se je vršila, zaslusal se je samo Pirce in njegovi služabniki, privatni tožnik z verodostojnimi pričami pa ne in tožba se je kot neutemeljena odklonila. Tako obravnavalo se je več pritožb, pa vse so bile na enak način rešene. Oskrbnik nem. vit. reda — Flu cher ima posebne privilegije na tukajšnji postaji. Njegovi ljudje izkladajo došle tovore še po deseti uri ponoči (morebiti zaradi „praznih glažov“) nasprotno se pa domačinom (razen nekaterih izjem) o določeni uri izkladatej ustavi. Pa varvaneč direkcije dela lahko po svoje in vse kaže, da južna železnica odobrava robotost tega uslužbenca, kakor v svojem spričevalu poslanem sodnji pravi: „Ein tüchtiger und fleissiger Beamte, dem aber etwas schroffe Umgangsformen anhaften.“ In te naj bi občinstvo mirno požiralo? Jeli Pirce za občinstvo tukaj ali ono zanj? Direkcijo južne železnice vprašamo, je li pripustno, da imajo nekatere stranke na tukajšnji postaji posebne pravice? Ker v železniškem poslovniku o takih pravicah govora ni, blagovoli direkcija naznaniti, kako da se dobe? Ako

samo „s praznimi glaži,“ potem je pridobitev lahka. Za navedeno vsebino zamore direktorji z verodostojnimi pričami postreči.

P. n. gošteljem in prijateljem slovenskega petja ob Donavi!

Na pragu 46. društvenega leta svojega neumornega umetniškega delovanja si dovoljuje najstarejša slovenska družina ob Donavi:

„Slovensko pevsko društvo na Dunaju“

obriniti se do širše javnosti z vrelo prošnjo, da bi nam tudi v začenjajočem novem letu ostale v polni meri ohranjene redke simpatije, katere je društvo doslej uživalo, da bi pa se še kolikor moči pomnožile, tako z vplivno moralno podporo, ki je za uspešno delovanje v prvi vrsti neohodno potrebna, kakor tudi z rado-voljnimi in vztrajnim sodelovanjem vseh tistih, katerim je milostljivo nebo podelilo redki dar petja! —

Posebno se kaže v dobi, ki pravkar začenja, ta potreba, da bi mu bila napram važnim nalogam, katere si pripravljamo društvo v prid slovanstva izvršiti, splošna podpora slovenskih krogov zagotovljena, da bi moglo svojemu vzvišenemu poslanstvu častno in v polni meri zadostiti!

Hitite torej vsi pod staroslavni prapor, katerega je nepozabni naš ustanovnik in zborovodja prof. Arnošt Tovačovský z vrsto požrtvovalnih navdušenih mož pred 46. leti razvil na bregovih negostoljubne Donave, in posvetil se s pravim ognjem in z neudušljivo vztrajnostjo gojenju petja! Odkriti prijatelji vznešene ideje slovenske vzajemnosti pa ne mudite krepiti naše vrste z mnogobrojnim pristopom za člane ustavnike in prispevajoče, da bi bil tudi v gmotnem oziru našemu društvu omogočen znaten napredek!

Pevske vaje so vsak torek: I. okraj Beethovenplatz 1. (akad. gimnazija 2. nadstropje, prirodoslovna dvorana) in sicer ženski zbori od 6. do 7^{1/2} ure zvečer, moški zbori od 7. do 9. ure zvečer.

Priglasil novih izvršujočih, ustanovnih in prispevajočih se sprejemajo tudi tam v navedenem času ali vsak dan v društvenih pisarni: I. okraj, Dracheng. 3 („Slovenska beseda“), kjer se radovaljno dajejo razna nadalnja pojasnila. Na zdar!

Za odbor „Slovenskega pevskega društva na Dunaju“:

Dr. Jos. Jelenc, Dr. J. V. Drozda, t. č. podpredsednik. t. č. predsednik.

Dr. Bogumil Wiedermann, t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. oktobra.

— **Izvrševalni odbor „narodno-napredne“ stranke** je sklenil, da skliče shod zaupnikov na dan 11. vinotoka t. l. ob 3. popoldne. Shod se vrši v Ljubljani v „Narodnem domu“.

— **Shod v Cerknem na Goriškem.** Narodno napredna stranka je priredila v nedeljo, dne 30. septembra v Cerknem javen ljudski shod, ki je izborno uspel. Obširni salon gosp. Jurmana je bil poln in lepo število občinstva se je moralo zadovoljiti s prostorum pred salonom, kjer so po-

slušali pri vratih in oknih. Shod je otvoril tehnik P. Brelih, ki je pozdrvil zborovalce in nato predlagal predsednikom shoda podžupana g. V. Rojca in podpredsednikom gosp. I. Svetika. Oba sta bila soglasno sprejeta. K prvi točki programa „Občinsko gospodarstvo“, govori predsednik V. Rojca. Glavna ost njegovega govora je bila obrnjena proti županu A. Kosmaču, ki stoji že tretjo dobo kot župan na čelu občine in se je pri zadnji županski volitvi z lastnim glasom večine izvolil županom. Govornik je očital županu taka dejanja, da je bilo občinstvo naravnost ogorčeno in le mož s tako kosmato in trdo kožo, kakor župan Kosmač zamore še vstrajati na svojem mestu. Sicer pa je že poskrbljeno, da pride glas o njegovih dejanjih tudi do vrat deželnega odbora. Govornik je potem, obžaluje, da radi kratkega časa ne more navesti vseh najdrastičnejših slučajev županovega gospodarstva, razpravljal o obstrukciji v občinskem svetu cerkljanskem. Konstatuje pri tem posebno zanimivo dejstvo, da obstruira klerikalna večina 15tih starešin proti napredni manjšini, ki šteje 14 starešin. Tu se vidi vso nezmožnost klerikalnega gospodarstva. K tej točki so še posegli v razpravo gg. Kristan, vodja socijalnih demokratov iz Idrije, ki je pripeljal s seboj kakih 40 sodrugov, dalje tehnik Brelih in lastnik „Soče“ Andrej Gabršček iz Gorice. K drugi točki „Železnica Sv. Lucija-Idrija“ sta govorila gg. Kristan in A. Gabršček, katerega resolucija v tem oziru je bila soglasno sprejeta. Do sedaj se je shod vršil popolnoma mirno. Pri tretji točki „Kaj hočemo?“, pa je Kristan zborovalce tako razburil, da je bil primoran zapustiti oder ter se odstraniti iz dvorane. Kot prvi govornik k točki „Kaj hočemo“ se je zopet oglasil g. A. Gabršček ter v poljudnih besedah v krasnem govoru pojasnil strem-ljenja narodno napredne stranke na Goriškem. Razložil je jasno, da naš boj velja brezdomovinskemu klerikalizmu ter onim, ki izrabljajo vero za politične namene, ne pa veri sami. Živahno odobravanje in ploskanje je dokazalo na koncu govora, kako po-godu je bil poslušalec. Nato je nastopil gosp. dr. Levpušček, ki je prav stvarno in razumljivo govoril o volilni reformi. Prešel je potem na naš deželni zbor in trgovsko-obrtno zbornico ter prečital resolucijo, ki se je sprejela soglasno. Ta resolucija se izreka za splošno in enako volilno pravico, tako v državnem, kakor v našem deželnem zboru. V trgovsko-obrtno zbornico pa naj ima pravico voliti sploh vsak trgovec in obrtnik, ki plačuje kak pridobinski davek ter naj se odpravi sedanji volilni red, ki daje volilno pravico le onim, ki plačujejo najmanj 8 K pridobnine. K besedi se oglasi vodja idrijskih socijalistov Kristan. Kakor je govoril poprej stvarno in mirno, tako se je pri tej točki razvel in pričel udri-

Dalje v prilogi.

Osvetnik.

Zgodovinska povest. (Dalje.)

Manfreda, ki so jo opevani spomni kar vidno prevzeli tako, da ni mogla skrivati svojega izrednega razburjenja, je po kratkem presledku nadaljevala svojo balado.

„Kaj je prava ljubezen,“ je vpraševala v pesmi. „Ali je mogoča še večja ljubezen, kakor če žrtvuje kraljevska hči, očeta in domovino ter svojo čast in reši ljubeča?“ In odgovorila je: Da, „kraljevska hči iz vzhodnega otoka,“ je nadaljevala Manfreda, „se je preoblekla v paža in je sledila svojemu vitezu v njegovo domovino. Kraljevska hči je služila in stregla malemu plemiču iz čiste ljubezni. Prišedši domov je plemič izvedel, da je njegov rod zadela grozna nesreča. Sovražniki so zavzeli in razdejali rojstni njegov grad, oropali vse imetje, izrezali očetu jezik, onečastili in umorili sestro. A hitro na to je zagledal ponosno in lepo hčer svojih sovražnikov in tedaj je zavrgel ljubečo, ki mu je vse žrtvovala. Kraljevska hči ga je prosila, naj ji da svoje pošteno ime. A rekel je, da nima več imena. Prosila ga je,

naj ji ohrani vsaj svojo ljubezen, a odgovoril je, da njegovo srce ni več zmožno ljubezni. Prosila je, naj jo obdrži pri sebi vsaj kot svojo ljubico, a niti tega ni mogla izprositi. Nič več ni mogla doseči, kakor da je morala zatajiti svoj spol in smela ostati kot sužnja pri njem. Od tistega dne ni več čula iz njegovih ust besede o ljubezni in končno jo je vitez celo daroval v last hčeri svojih smrtnih sovražnikov. Vdala se je tudi v to usodo in bo svoji ljubezni žrtvovala tudi svoje življenje, a na njen grob naj se zapiše: „Tu počiva dekle, ki je dokazalo, kaj je prava ljubezen.“

Manfreda je svojo sicer okorno sestavljeno, a pretresujočo pesem pela v začetku z neko obupno odločnostjo, proti koncu pa z jako eksaltacijo. Prevzela so jo njena čuvstva, vlile so se ji solze in zadnje besede so se čule le kakor ihtenje.

Nihče se ni ganil, ko je Manfreda končala. Vsi so zadrževali še sapa, tako jih je pretresla ta pesem. Sedaj je razkrila tajnost Kristofa Zlatopoljca — so mislili vsi. Nihče ni dvomil, da je vse resnično, kar je v svoji pesmi povedala Manfreda, nihče

ni niti domneval, da je Manfreda sodila le po tem, kar je videla, nihče ni slutil, da so Kristofa pri vsem njegovem postopanju vodili morda le drugi globokejši nagibi, nego tisti, ki mu jih je pripisovala Manfreda.

Ves prepadel je stal Kristof na strani in zrl naravnost pred se, ne da bi koga videl. Vsi pogledi so bili uprti vanj, zlasti srepo ga je gledala Marija Saloma, kakor bi ga hotela izzvati, da povzdigne k njej svoje poglede, da bi v njih čitala svojo usodo. Manfredino razkritje jo je tako presenetilo, da ji je zastajala kri v žilah. Smatrala je vedno Manfreda za Zlatopoljčovo prilježno in menila, da mu je zanjo malo več, kakor za njegovega psa in malo manj, kakor za njegovega slugo Luko. Sodila je tako zlasti od takrat, ko ji je bil Kristof tako hitro in radovaljno daroval Manfreda v last. Sedaj pa je izvedela, da je ta njega sužnja kraljevskega rodu plemenita in nad vse požrtvovalna, da ima večje pravice do Zlatopoljčeve ljubezni, kakor kdorkoli, dosti večje, kakor Marija Saloma.

„Zdaj se mora Kristof odločiti — ali zanjo ali zame,“ si je rekla Ma-

rija Saloma in zazebljo jo je v dušo, ko se je domislila, da stisne Kristof Manfreda na svoje srce in pokaže tako pred vsem plemstvom, pred vsemi gosti takorekoč pred celo deželjo, da se je iz Marije Salome prav-zaprav le norčeval, ali če že ne to, da je vendar ni ljubil, kakor so mislili vsi, ki so bili sedaj zbrani na Kolovškem gradu.

Čakala je zaman, da bi se Kristof nanjo ozrl. Srce se ji je krčilo od bolesti in užaljenosti, toliko bolj, ker si je bila svesta, da ljubi Kristofa z vsem ognjem svoje mlade sveže krvi, z vso strastjo svoje ponosne duše. Ta ljubezen je bila toliko večja, ker se je razvila le počasno.

Kristof pa je zrl še vedno v daljavo, nepremično, kakor da je na mestu okamenel. Tedaj pa se Marija Saloma ni mogla več premagovati in je s svojim žezlom potipala Kristofa po rami.

Zatrepetal je in se vzbudil iz svoje zamaknenosti — se ozrl plaho in zbegano, a se ni ganil s svojega mesta.

Počasi ga je obšlo spoznanje, da je njegov položaj obupen. Bil je

takorekoč na cilju svojega hrepene-nja, iztegniti mu je bilo pravzaprav le še roko, da doseže svoje mašče-vanje, kateremu je žrtvoval vse, in zdaj naj bi razpadlo vse v nič.

Uvidel je, da zahteva usoda od njega novo veliko žrtev, ako naj ne bo v zadnjem trenutku prevaran za svojo osveto in odločil se je, da stori tudi to žrtev. Počasi, s težkimi koraki je šel na mesto, kjer je stala Manfreda in ji je vzel harpo iz rok. Pod njegovimi prsti so zazvene-le strune temno in globoko, kakor bi oznanjale smrt in propast in potem je povzdignil svoj glas in na pol pevaje na pol deklamujoč dal svoj od-govor na vprašanje „kaj je prava ljubezen.“

Kdor pravi, da ljubi in žrtvuje svoji ljubezni svoje življenje, nas lahko gane do solz ali prava ljube-zen to še ni. Kdor je žrtvoval živ-ljenje, še ni žrtvoval vsega kar ima, ker mu ostane čast in ker ga spremi v grob usmiljenje.

Kristof je bil zdaj prišel popolnoma do zavesti. Kakor Kerub zla je stal med poslušalci in z mogočnim glasom nadaljeval svojo pesem.

(Dalje prih.)

hati z robotnimi izrazi, ki spadajo bolj v hlev, kakor na javni shod, po vseh, ki niso povsem zadovoljni z volilno reformo, kakršno so sedaj skovali. Dr. Tavčar mu je bil norec in komedijant v odseku za volilno reformo, z nedostojnimi izrazi se je spraval na našega drž. poslanca Gabršček in druge goriške odličnjake. Našim ljudem je bilo tega kmalu zadosti, hrup je naraščal, klici „dol ž njim, ven ga vrzite!“ so bili vedno pogostejši. Ko pa se je Kristan izrazil, da mu je vseeno, če dobijo Slovenci kaknega poslanca ali ne, je nastal tak hrup in vpitje, da je Kristan sredi govora moral končati in s svojimi socialisti izginiti iz dvorane — v svojo srečo, ker drugače ne bi bil prinesel zdravih kosti v Idrijo. Gosp. A. Gabršček je v mirnih in stvarnih besedah potolkel Kristana in pojasnil krivico, ki se zgodi Slovincem, posebno še Korošcem, če se sprejme krivična volilna reforma. Shod, h kateremu se klerikali niso upali, se je zaključil in zborovalci, zadovoljni z dobro uspelim shodom, so se nato mirno razšli.

Sleparstvo pri protestih glede reforme zakonskega prava. Piše se nam: Osrednji odbor na Dunaju za akcijo proti reformi zakonskega prava je pred kratkim časom razposlal skoraj na vse občine znamenek imen vseh tistih občinskih, župnijskih in drugih uradov, kateri so uradno protestirali proti reformi zakona. Na imenovanem seznamu najdemo črno na belem župnijski urad pri Sv. Trojici v Slov. gorici na Štajerskem trikrat zabeležen s sledečimi varijacijami: 1. Hl. Dreifaltigkeit in Wind-Büh. P. (= Pfarramt). 2. Sv. Trojica v Slov. gorici (Windisch-Bücheln) P. (= Pfarramt). 3. St. Dreifaltigkeit in W. B. P. (= Pfarramt). Na podlagi tega dejstva smo poročali v „Slov. Narodu“ št. 213., da so franciškanji pri Sv. Trojici v Slovenski gorici na Štajerskem trikrat uradno protestirali proti reformi zakona, s tem zlorabljali uradno oblast in sleparili javnost in vlado. V št. 222. „Slov. Naroda“ pa priobčuje župni urad Sv. Trojica v Slov. gorici uradni popravek in pravi, da na franciškanov protestnih polah zgoraj omenjeni izrazi pod št. 1—3 sploh niso bili pisani, in da franciškanji uradno sploh niso protestirali. Mi vzamemo ta uradni popravek na znanje, vprašamo pa odločno, na kak način je na omenjenem seznamu župni urad pri Sv. Trojici v Slov. gorici trikrat zabeležen?! Vsaka formalna pomota je izključena. Kdo je torej sleparil. Franciškanji niso. Torej osrednji odbor?! Upamo, da bodo franciškanji sami v lastnem interesu pri osrednjem odboru protestirali proti objavljanju neresnične zlorabe njihovega uradnega pečata in nam celo temno in sumljivo zadevo stvarno pojasnili. Če se pa to ne zgodi, pa opozarjamo viado in javnost, da si na podlagi tega konkretnega slučaja ustvari svoje mnenje o vrednosti uradnih protestov sploh proti reformi zakona in izvaja iz tega primerne posledice. „Farbati“ se ne damo!

Sprevodniki na novi železnici. Nova železnica od Beljaka in Celovca pa doli do Trsta vozi po izključno slovenskem ozemlju in pretežni del potnikov bo na tej progi brez dvoma Slovincem. Človek bi torej mislil, da se razume samo od sebi, da bodo na tej železnici nameščeni sami taki sprevodniki, ki bodo popolnoma večji slovenskega jezika, saj je vendar vitalnega pomena za potujoče občinstvo, da ga sprevodniki, nameščeni na železnici, razumejo. Koliko neprilik, koliko nesreč se lahko prigodi, ako konduktar ne razume jezika pretežne večine na dotični železnici potujočega občinstva! Saj vendar ni sprevodnik samo za to, da preščiipava vozne listke! Mislimo, da je njegova naloga veliko lepša: sprevodnik naj v prvi vrsti skrbi za varnost občinstva in za njegovo udobnost in naj bo potnikom nekaj mentor. To svojo nalogo pa lahko izvršuje samo, ako je več tistega jezika, ki ga govori potujoče občinstvo. To bi morala vedeti tudi železniška uprava. Toda

zdi se, kakor da bi železniška uprava ne vedela tega, sicer si ne moremo misliti, da bi nastavljala na novi železnici, zlasti pa progi Beljak-Jesenice in Celovec-Jesenice sprevodnike, ki ne razumejo niti besedice slovenski! V tem oziru smo dobili toliko pritožb, da moramo v interesu našega potujočega občinstva in v interesu javne varnosti odločno zahtevati od železniške uprave, da nastavlja na železnici, ki vozi po slovenskem ozemlju, samo take uslužbenice-uradnike in sprevodnike, ki so popolnoma večji slovenskega jezika. Nadejamo se, da ta naš poziv ne bo ostal brezuspešen! Ako bi se pa le prigodil ta neverjeten slučaj, pa prosimo naše poslance, da store svojo dolžnost!

Občinske volitve v občini celjska okolica so se vršile 1. in 2. t. m. Izvoljeni so bili v vseh 3 razredih sami Slovenci. Nemci in nemškutarji se niso udeležili volitev. Slovenska udeležba v 2. razredu je bila kaj pičila in bi bili Nemci dobili v roke ta razred, če bi se bili udeležili volitev. Ako ga kdaj dobe, kriva bo tega samo slovenska brezbriznost! To velja tudi za ostala dva razreda!

Imenovanja. Konceptni praktikant dr. Rudolf Steinmetz je imenovan za namestništvenga koncipista v Istri. Pravni praktikant Silvij Polaček je imenovan za avskultanta pri sodišču v Trstu.

Promocija. Dne 29. t. m. bo na češkem vseučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava gosp. Egon Stare iz Ljubljane, sin upokojenega okrajnega sodnika gosp. Ferdinanda Stareta. Čestitamo!

Iz politične službe. Deželno-vladni konceptni praktikant Henrik Steska je premeščen od okrajnega glavarstva v Ljubljani k onemu v Radovljico, deželno-vladni konceptni praktikant Evgen marki Gozani pa od deželne vlade k deželnemu glavarstvu ljubljanskemu.

Poštna vest. Višji poštni kontrolor. Neumann v Gorici pojde v pokoj. Dobil je plavo polo. Bil je silno zagrižen pangerman. Želeti je, da zasede njegovo mesto domačin.

Predavanje. Jutri ob 8. zvečer nadajeval bo g. A. Chrška svoje predavanje o razmerju cerkve do države v dvorani g. Vospersniga na Turjaškem trgu št. 1. Vstop je vsakomur prost.

Razširjenje kolodvorov na južni železnici. Južna železnica je določila v svojem proračunu 24 milijonov kron za razširjenje kolodvorov. Šest milijonov morajo prevzeti privatni interesenti, nekoliko morajo prispevati tudi druge železnice. Projektovani so načrti za razširjenje kolodvorov v Dun. Novem mestu, Gradcu, Mariboru, Beljaku, Ljubljani, Pragerskem, Inomostu, Kufsteinu, Bolcanu itd. Za Ljubljano je proračunjenih 25 milijona kron. Načrti čakajo na odobrenje v ministrstvu.

Podčastniki tukajšnje garnizije prirede v soboto, dne 6. t. m., v „Meščanski pivarni“ (Rasberger) Sv. Petra cesta, obiteljski večer, združen z vojaškim koncertom. Začetek ob 8. uri.

Sestanek krojaških mojstrov bo danes, dne 4. oktobra, ob 8. uri zvečer v gostilni g. I. Zabukovca na Bregu. Na razgovor pridejo razne stvari. Namestnik zadruga: I. Globelnik.

Orožne vaje domobrancev leta 1907. Z ozirom na razpis domobranskega ministrstva št. 943/II z dne 30. junija letos imajo prihodnje leto sledeči domobranci svoje orožne vaje: 1.) Domobranci, ki so dve leti dejanski služili iz nabornega letnika 1904, pridejo na prvo, iz leta 1902 na drugo, iz leta 1900 na tretjo, iz leta 1898 na četrto in končno iz leta 1896 na peto orožno vajo. 2.) Domobranci, ki so tri leta dejanski služili, imajo iz nabornega letnika 1903 prvo, iz 1901 drugo, iz 1899 tretjo in iz 1897 četrto orožno vajo. 3.) Nadomestni ezervniki iz nabornega letnika 1906 imajo prvo, iz 1903 drugo in iz 1900 tretjo orožno vajo. Dalje imajo drugo leto vajo vsi oni domobranci, ki so s kako orožno vajo na dolgu. Pozivni dnevi se vrste tako-le: 15. marec, 15. april, 15. maj, 15. junij in 15. julij. Končne in manevrske vaje se vrše sredi meseca avgusta. **Vsak domobranec, ki ima drugo leto orožno vajo, si lahko izbere in sam določi čas, kdaj najlože pride na vajo.** Z ozirom na to olajšavo ni v prihodnje vlagati

nikakih prošelj za oprostitve od orožne vaje. Ono moštvo, ki bi se sploh ne ali prepozno oglasilo za kako vajo, se pozove na končno, to je manevrsko vajo. Zadnji rok za priglasenje, kdaj je komu prikladna orožna vaja, poteče 1. februarja.

Poštno-hranilniški promet na Kranjskem. Meseca septembra so znašale na Kranjskem vloge v hranilnem prometu 79.019 K 47 v, v čekovnem prometu 5.630.441 K 29 v, izplačila v hranilnem prometu 88.426 kron 45 v, v čekovnem prometu pa 2.974.517 K 92 v.

Razstavo, premovalje in semenj simodolske govede priredi zveza 12 zadrug za rejo simodolske govede v spodnji Inski dolini na Tirolskem v Rotholzu v četrtek, dne 11. oktobra dopoldne ob devetih. Ta prireditelj je izredno ugodna prilika za nakup plemene govede simodolske pasme, zlasti junic in krav, po razmerno nizki ceni, ker tamošnji živinorejci morajo jeseni prdati, kar so čez poletje preveč pridelali in niso vstanu prezimiti. Letos je pa bila vrhu tega na Tirolskem izredno slaba letina za krmo, zato se bo več kakor običajno odprodalo, kar bo na ceno znatno pritiskalo. Nujno opozarjamo naše slovenske gospodarje v pokrajinah, koder redijo simodolsko goved, na ugodno priliko, kupiti ceno lepe plemeske živali. Rotholz je oddaljen od postaje Jembach na progi Inomost-Monakovo 20 minut pešpota. Peljati se je iz Ljubljane po državni železnici v sredo, dne 10. oktobra ob polu 12. uri dopoldne ter se pride ob treh ponoči v Inomost, koder se lahko čaka do zjutraj, ali pa se pelje naravnost v Jembach, kamor se dojde čez pol ure. Kdor hoče dospeti prej, dan v Rotholz, ta naj se pelje iz Ljubljane dne 9. oktobra ob 10. uri 23 minut zvečer ter pride ob polu 12. uri dopoldne v Inomost in ob dveh popoldne v Jembach. V Rotholzu bo navzoč zastopnik c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki bo nakupoval plemene bike, zato bo lahko šel na roko našim gospodarjem, ki pridejo kupovat tjakaj plemeno živino.

Veselica združena z vinsko trgatvijo „Olepševalnega društva v Rožni dolini“, ki se je vršila pretečno nedeljo, je uspela jako lepo. Obširni prostori pri g. Končanu so bili natlačeno polni. Z veseljem se je odzvalo občinstvo povabilu društva ter v ogromnem številu prihitelo v lepo napredujočo Rožno dolino in posetilo to društveno prireditev ter je s tem dokazalo, da ve ceniti pravi pomen tega društva za novo naselbino. Tamburaški klub „Zarja“ je s svojim nastopom pokazal, da se je pospel v jako kratkem času svojega obstanka pod neumornim spretnim vodstvom gosp. kapelnika Jeločnika na odlično stopnjo. Župan s svojim spremstvom je vzbudil občo pozornost in vsestransko zanimanje. Dobro založeni njegov vinograd je bil pri tolikem navalu občinstva kmalu oropan svojega kınca, grozdja in sadja. Rožnodolinski Jud je razpečel obilo papirnatega blaga; ter žel obilo priznanja za svoj trud v prid „Olepševalnemu društvu“. Sploh je vsa prireditelj dokazala, da društvo ve ubrati prave strune, da zadovolji najbolj razvijeno občinstvo. K sklepu pa bodi izrečena najtoplejša zahvala občinstvu za mnogobrojno udeležbo; cenjenim članom pomnožnega veselicega odbora, ljubkim viničaricam in krepkim viničarjem za njih trud in nesebično požrtvovalnost; osebno pa najiskrenejša zahvala cenjenemu uredništvu „Slovenski Narod“ za velikodušno dovoljenje priobčeneje raznih poročil, tiščočih se delovanja „Olepševalnega društva“. Vseobča zahvala vsem in vsakemu, kateri društvu na ta ali drugi način pripomore do boljših uspehov, bodisi že v kulturnem ali socialnem oziru.

Smrtinonovarna poškodba. 30. pr. m. je pri Jožefu Semrajcu na Črnučah nastal pretep med fantoma Antonom Dobravcem in Pavlom Kodermanom. Semraje je izgnal oba iz hiše. Dobrave je ubogal pozivu. Koderman je pa zabavljaj Semrajcu toliko časa, da je ta zgrabil sekiro in udaril z njo nasprotnika čez čelo, da se je ta težko ranjen zgrudil. Semraje se je sam javil sodišču.

Talijo za rešitev življenja v znesku 105 K je dobil Ignacij Tavčar v Št. Jakobu ob Savi, ker je z lastno smrtno nevarnostjo potegnil iz vode Mihaela Terkovca in njegovo ženo, ki bi bila sicer utonila.

Iz Št. Vida pri Zatičini. Po preteku dolgo vrste let smo imeli tukaj zopet večjo ljudsko veselico. Veselica se je priredila v prid družbe sv. Cirila in Metoda ter je pod spretnim in energičnim vodstvom prirediteljev v gmotnem oziru dobro uspela. Navzoče občinstvo se je najboljše zabavalo. Krasen je bil kuplet „O železni cesti“, ki sta ga pela gđ. T. K. in g. Iv. Z. ter morala na prvo občinstva večkrat ponavljati med sviranjem tamburice mladega logaškega tamburaškega društva pod spretnim vodstvom g. Tomo Tollazija. Igra „Trije tički“ je vzbujala splošno

zadovoljnost občinstva; trije tički so bili res izvrstni v maski in igri. Koncem igre se je Špeli, ženi gostilničarja (gđ. Z. K.), ki je kot začetnica nastopila z junaškim temperamentem, izročil šopek svežih cvetlic s trakovi. Po igri je bila šaljiva pošta, loterija in prosta zabava, ki je trajala do beglega dne. Vztrajnim prirediteljicam in prirediteljem za trud in požrtvovalnost najlepšo zahvalo z željo, da bi nas še večkrat razveselili z — vabili! Radi se bomo odzvali z geslom: Iz naroda za narod! F—n. V.

Telovadno društvo „Sokol“ v Krškem. Dne 30. septembra 1906 se je v Krškem ustanovilo telovadno društvo „Sokol“. Društvu je pristopilo 51 izvršujočih in 40 podpornih članov. Pravila so bila, kakor predložena, nespremenjena sprejeta. Pristopnina znaša za Krško 1 K, za zunanje člane 50 vin., mesečni donesek za izvršujoče člane 50 vin., za kmetске fante 20 vin., za podporne člane 1 K. Telovadba je: vsak četrtek ob 8. uri zvečer za Krško, vsako nedeljo in vsak praznik ob 2. uri popoldne za okolico.

Nesreča na lovu. Včeraj je šel v Kranjski gori lovcem za gonjača 16letni Janez Mertlj. Nekemu lovcu se je po nesreči sprožila puška in je strel zadel Mertljo v levo nogo ter ga tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v tukajšnje deželno bolnišnico.

V kolodvorski restavraciji na Jesenicah so v službi natakariji, ki ne razumejo niti besedice slovenski, z gosti, ki so vendar po pretežni večini Slovenci, se torej niti razumeti ne morejo. To je škandal! Jesenice so na slovenskih tleh, zato pozivljamo g. restavraterja, naj se preskrbi s takimi natakariji, ki bodo znali slovensko!

Na obrtni nadaljevalni šoli v Idriji se je početkom novega šolskega leta ustanovil trgovski tečaj, s čimur se je ustreglo iskreni želji trgovskih krogov. Šola, ki se poslej imenuje obrtno-trgovska nadaljevalna šola, ima pripravljani tečaj. I. in II. razred in trgovski tečaj. Pouk je v nedeljo in četrtek dopoldne od 8—12 ure za trgovski tečaj v terek in petek popoldne od 4—6 ure. Letošnje šolsko leto je tretje in se ima šola še boriti z ustanovnimi stroški. Da se zboljša gmotno stanje šole, je sklenil odbor, se obrniti do vseh že šolo vzdržujočih kakor na šoli interesiranih činiteljev za povišanje odnosno priznanje redne letne podpore, tako zlasti na poljedelsko ministrstvo, trgovsko in obrtniško zbornico, ki že prispeva z letnim doneskom 100 K, in trgovsko zadrugo v Idriji. Doselej je prošnji ugodila le poslednja in nakazala šoli 200 K podpore. S tem je odbor zadruga pokazal, da umeva važnost obrtne-trgovske nadaljevalne šole. Naj bi temu zgledu sledili tudi drugi činitelji, da bo tako šoli zagotovljen vsestranski razvoj v korist obrtniškega in trgovskega naraščaju.

Izredno lovsko srečo so imeli 29. m. m. žirovski lovci. Vkljub temu, da se nahajajo tamkaj srne le posamezno, se je posrečilo 5 lovcem v štirih urah podreti tri srnjake in dve srni. Spojene so bile v „Peklu“, padle pa so v „Paradižu“ nad Selom pri Žireh. V onih krajih ne pomnijo ljudje, da bi se kdaj ponašali lovci s tako obilnim plenom, kakor imenovane dne.

Celjski „amtsvorstand“ dr. Ambroschitz je zopet eno pogruntal. Kadar se gre za Slovence, tačas je silno brižen in — natančen. Dne 2. oktobra dal je uradno zapreti gostilno celjskega „Delavskega podp. društva“, ki svojim udo toči vino. Odrnil pa je to, češ, da je društvo tudi nezadružnikom prodajalo pijačo. Posito: da se je to tudi kdaj zgodilo! A takoj društvu lokal zatvoriti, to je vendar pre — scharf“. Bi-li, g. predstojnik, postavno ne bilo kaj drugega prej na mestu?!

Banditi. O aferi, ki smo jo pod tem zaglavjem omenili v svojem listu — pobijanje oken v Celju! — se sliši, da se oče glavnega zlikovca po posredovanju Fürstbaura i. dr. pogaja z oškodovanci in da se bode vse falotstvo skušalo zopet z denarjem — omiliti. To je pač le v Celju mogoče! Druga to pot ne — rečemo.

Sadna in vinarska razstava v Mariboru se otvori 6. t. m. K otvoritvi pride tudi deželni glavar graf Atems.

Prva nesreča na novi železnici. Na postaji Rožek je prišel 26letni premikač Peter Braš pod stroj, ki ga je na mestu usmrtil.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Šentpavelska godba priredi v nedeljo 7. oktobra v zgornjih prostorih gostilne g. Vedenika v Št. Pavlu koncert na čast odhajajočemu sotrudniku godbe g. učitelju Ivanu Petraku. Začetek ob 6. uri popoldne. Prostovoljni prispevki se porabijo v nabavo novega kontrabasa.

Nov list. Deželni odbor goriški bo izdal mesečnik „Samouprava“, potom katerega se bodo seznanjali vsi interesentje s tem, kar se dogaja na samoupravnem polju in

sicer ne samo v delokrogu deželnega odbora, oziroma deželnega zbora, marveč tudi v delokrogu drugih samoupravnih korporacij, posebno občin, cestnih odborov itd. — Cena listu je 2 K na leto.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici imelo bo svoj redni občni zbor v nedeljo dne 21. oktobra 1906 ob 2. popoldne v društvenih prostorih „Trgovski dom“ s sledečim sporedom: 1.) Nagovor predsednika; 2.) poročilo tajnika; 3.) poročilo blagajnika; 4.) poročilo preglednikov računov in odobritev: a) računa, b) proračuna; 5.) določitev društvenine in ustanovine za leto 1906./07.; 6.) volitev predsednika; 7.) volitev odbornikov; 8.) slučajnosti.

Vojaška vest. Kakor se poroča iz Gorice, pride tja bataljon lovcev; ti dojdejo tja, ko odide ondotni domobranski bataljon v Pulj, kar se zgodi, ko bo tam dozidana domobranska vojašnica.

Izpriljeni otroci. V Solkanu so trije dečki v starosti 10 in 11 let zvezali šletno deklico in počeli ž njo take reči, ki se ne da do t. zapisati. Deklico so tudi poškodovali, da je bila nezavestna, ter so mislili, da je že mrtva. Odhod taka izprilenost?

Uboga cerkev! — V Mirnu na Goriškem je naznanil v nedeljo župnik, da od sedaj naprej ne bo več ne petja ne orgljanja pri službi božji, ker za letos je organista cerkev že plačala. Za naprej pa ne more vse sama plačati, občina pa noče ničesar prispevati; dokler se občina ne zaveže razmerno prispevati, ostanejo Mirenci brez orgljanja in petja. — To se pravi drugače: župnik hoče ljubovati ter izsiliti iz občine prispevanje za petje in orgljanje! — Občina pa naj bo lepo pametna ter ne da nič — bodo pri tihih mašah ljudje vsaj lažje molili! — Sicer pa, kako pridejo občine do tega, plačevati še organista in pevce! Saj ima vendar cerkev dosti denarja, da jih pravi lahko plača. Enkrat se vendar mora pričeti z energičnim odporom proti vedno večjim cerkvenim davkom.

V prostovoljnem gasilnem društvu v Opatiji ni več mesta za Slovence in Hrvatje. Pred kratkim je imelo prostovoljno gasilno društvo v Opatiji svojo mesečno sejo, v kateri je med drugim prišel razgovor o dopisih, ki so bili v „Slov. Narodu“ glede tega društva priobčeni in kjer so se bičale vsenemške težnje odbora tega društva. Ko je prišlo torej imenovano vprašanje v razgovor, so se nemški člani društva tako razjezili, da so odločno zahtevali od predsednika, da se vse Slovence in Hrvatje, ki so člani tega društva, čisto enostavno vun vrže. A to še ni bilo zadosti. Neki član te nemške garde se je celo tako daleč spozabil, da je ves razdivjan zakričal: „Das sind alle diese Lausbuben von „Sokolisten“ schuld, und das ist auch so einer“, pri čemer je pokazal na vrlega Slovence g. Zimermanna, ki je član gasilnega društva in opatijsko-voloskega „Sokola“. Vse to se je vršilo v prisotnosti predsednika tega vsenemškega gasilnega društva, g. Fenzla, ki se pa niti toliko ni potrudil, da bi vsaj pozval k redu tega razburjenega Nemca, ki nosi pristno nemško ime Vatzja (Vača). Da se bode z vsemi silami delalo na to, da ta nemški Vača ne bode ostal nezakazovan, se razume samo po sebi. Da bomo pa tudi mi sedaj z vsemi silami delali na to, da to vsenemško društvo izgine, se pa gospodje vsenemci tudi lahko pripravite. Vsak Slovan, ki je član tega društva, naj istopi v kratkem iz njega, sicer se bo obračunalo ž njim primerno vedno in povsod.

Zasačeni hazardni igralci. Iz Opatije se nam piše: V nedeljo dne 23. septembra t. l. prišla je tukajšnja policija na sled dvema hazardnima igralcema po poklicu, ko sta ravno v neki sobi hotela „Bristol“ obirala nekega ruskega letoviščarja žida. Na mizi ležala je že precej lepa svotica 650 kron, in ta dva tička, ki sta tudi žida in ki sta se predstavila svojemu bogatemu soigralcu kot bogata trgovca, pogledavala sta že željno po bankovcih, kako bi jih po prevari spravila v svoj žep, kar se pokaže med vrati mož postavne osebi policijskega nadzornika g. Podmenika, ki je močno zaklical: „Roke gori!“ Roke so se seveda vzdignile in policijski nadzornik spravljal je bankovce in drobž v svoj žep, vsi trije gospodje so pa morali hodeš nočes na policijo, kjer so bili zaslišani, ruski gost spuščen na svobodo, a ona dva tička, ki sta bila le dva brezposelna potepuha, pa v luknjo, kjer bodeta morala čakati na dan odrešenja.

Tujci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1906 do 26. septembra 1906 3297 oseb, od 20. septembra 1906 do 26. septembra 1906 jih je prišlo 649, a 26. septembra je bilo v Opatiji nastanjenih 1910 oseb. Od 1. septembra 1906 do 31.

avgusta 1906 je obiskalo in bilo nastanjenih v Opatiji 27.693 gostov. Po tem številu se vidi, da Opatija znatno napreduje in da število gostov raste od leta do leta. Tako je obiskalo na primer Opatijo od leta 1883, tega leta se je namreč povzdignila Opatija iz malega sela v zdravilišče, nič manj kakor 250.967 oseb brez gostov, ki so bili samo 2 ali 3 dni v Opatiji.

Nemška šola v Pulju. V proračunskem odseku je povedal naučni minister Marchet, da se dela za novo poslopje nemške šole v Pulju začne še letos, dozidana bo pa šola do začetka šolskega leta 1907/08. Stalo bo to šolsko poslopje 140.550 kron. Tu se vidi, kako skrbi vlada za Nemce v nemških deželah. Kako sovražno pa stoji nasproti slovenskim šolam po slovenskem ozemlju. Vedno in povsod vlada v Avstriji dvojna mera!

Zastrupila se je v Trstu 20letna dekla Marija Strnad s karbolovo kislino. Vzrok samomoru ni znan.

Tih sveder pred porotnikl. Včeraj se je vršila pred tržaškimi porotniki obravnava proti 27 letnemu usnarju Ivanu Gerzonu, ki je bil tožen, da je izvršil sam ali v družbi drugih tatov vlom v mestni bolnišnici, katera tatvina je bila s prevrtanjem blagajne izvršena v noči od 30. na 31. januarja t. l. Tatovi so vzeli pri tej priliki 3689 K 8 v. Dalje je bil Gerzon tožen, da je tatinski družbi preskrbel orodje, namreč oni zloglasni „tihan sveder“. Toženeec je priznal le, da je pri raznih mehanikah naročal jeklene ploščate kročice, in jeklene valjarje za nekega Dordolo, ki je pa umrl, predno je Gerzon to priznal. Obsojen je bil na 2 leti težke ječe, poostrene s postom vsak četrti leta.

Dve rebri je zlomil 58-letnemu premogarskemu hlapcu Fr. Nemenškju v Trstu voz, ki ga je potisnil v neki ulici k zidu.

Nezgod. 45letni Žitko Oklopec iz Crne gore je delal v kamnolomu v Sistjani v Istri. Ko se je te dni preveč približal mini, ki je ravno eksplodirala, dobil je vsled vanj letedeča kamenja hude poškodbe po telesu, da je moral v bolnico.

Obstreljen je bil na lavalu 36-letni Josip Mihalič iz Drage v Istri. Obstrelil ga je po neprevidnosti njegov gospodar v obližje senca.

Po sili je hotel oskruniti 20letni kmet Josip Trinajstič iz Kastva 15letno Klementino Starac. Tržaško porotno sodišče mu je naklonilo zato 18 mesecev težke ječe.

Zabavno izobraževalno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju XVIII. Theresiengasse št. 18 priredi v nedeljo dne 7. oktobra v restavraciji E. Schwarz z I. Auerspergstrasse št. 6 zabavni večer s petjem in tamburanjem. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Hrvatska Sokolska zveza je dala od vsesokolskega zleta v Zagrebu prirediti sledeče slike (fotografije): 1) nastop k prostim vajam; 2) razvrstitev pred prostimi vajami; 3) prva slika prostih vaj; 4) druga slika prostih vaj; 5) vaje uzornih vrst na orodju; 6) vaje s kiji; 7) vaje čeških Sokolov s palicami; 8) tekmovalna telovadba 4 slike (z vsake strani po ena); 9) slavnostni sprevid a) Sokoli-jezdci, zastave, staroste, b) Bolgari, Čehi, Poljaki, Srbi, c) ostala sokolska društva; 10) pozdrav župana pred umetniškim paviljonom. Fotografije so v velikem formatu 40/30 cm krasno izvedene, vsled česar priporočamo bratskim društvom, da si izmed navedenih slik nekatere nabavijo za društvene prostore v spomin na I. hrv. vsesokolski zlet v Zagrebu. Zlasti je priporočati slike št. 1, 3, 5, 6, 9a in 10. Cena slike je po 4 K. Naročilo z denarjem vred je vposlati tajniku zagrebskega Sokola br. Milivoju Kerdiću, uradniku hipotekarne banke v Zagrebu. — Predsedstvo Zveze.

Stavbna kronika. Stavba za višjo dekliško šolo ob Bleiweisovi cesti je dograjena do prvega nadstropja, ona za II. državno gimnazijo ob Poljanski cesti pa deloma do prvega nadstropja deloma do parterja. Telovadnica je dodelana. Ob Poljanski cesti grade dalje hišo gospe Kubelke in ob Elizabetni cesti hišo Iv. Kregarja. V Ilirskih ulicah je stavba Janka Jegliča dograjena do prvega nadstropja, stavba A. Seška do pritihih prostorov in enako Černičeva vila. Pred Kolezijo je v zidanju Rutlova in Kramarjeva hiša. Sulvereinsko poslopje v Strelških ulicah se ometuje in dvonadstropna hiša P. Turka ondi je pod streho ter se suši. Večina novopričetih stavb bo to zimo pod streho in ometana.

Tuji v Ljubljani. Meseca septembra t. l. je došlo v Ljubljano 4743 tujcev — 253 manj kot prejšnji mesec in 543 več kot septembra meseca lanskega leta. Od teh se jih je nastanilo v hotelu: Pri „Slonu“ 900, „Union“ 651, pri „Maliču“ 545, „Lloyd“ 464, „Ilirija“ 268, pri avstrijskem cesarju“ 255, pri „južnem

kolodvoru“ 257, pri „bavarskem dvoru“ 212, „Štrukelj“ 207, „Grajzar“ 15, v ostalih gostilnah in prenočiščih 831.

Pomlad v jeseni. Nekaj lip in kostanjev ob Cesti na južno železnico je popolnoma nanovo ozelenelo in kostanj je pognal mlado, pedenj dolgo cvetje. Pač čuden, nenevaden pojav pomladi v razmeroma mrzli jeseni.

Oprema za novoste. Tukajšnji trgovec s perilom na Sv. Petra cesti št. 8, gosp. Anton Šarca, je izgotovil zopet krasno nevestino opremo, ki je na ogled v njegovi izloži. Narejena je izključno z domačimi močmi ter slobodno tekmuje z enakimi opremami na Dunaju naročenimi. Naj si jo naše častite dame ogledajo in uvidele bodo, da je nepotrebno naročevati take stvari na Dunaju ali drugod, ki se lahko v enaki izvršbi dobe v Ljubljani.

Brata tata. Brata Matevž in Štefan Senčar, prvi star 27, drugi pa 23 let, sta bila za bodočnost zelo skrbna in sta postala brez premoženja letos oba samostojna. Matevž je služil preje po raznih gostilnah kot točaj in snažilec posode, Štefan pa se je bolj držal trgovin. Povsod sta pa gledala, da pridržita nekaj zase. Ko je bilo vsega, vsaj po njunem mnenju, dovolj, je Matevž prevzel na račun neko gostilno, Štefan pa je postal branjevec. Kakor strela z jasnega, tako je včeraj oba presenetla policija. Nabrala je precej obremenilnega gradiva in pri hišnih raziskavah se je uverila, da oba nista posebna poštenjaka. Našli so namreč pri njih tuje jedilno orodje, steklenice, servete, vrče in celo Krista na križu ni Štefan prezl. Pri Matevžu so našli tudi črno palico s srebrnim držajem, katera je bila svoj čas ukradena nekemu tukajšnjemu trgovcu. Policija je po preiskavi oba aretovala in sta bila izročena deželniemu sodišču v preiskovalni zapor.

Površnik je bil ukraden dne 30. m. m. v „Katoliškem domu“ brivskemu pomočniku Štefanu Santeku. Policiji je včeraj prišlo na uho, da mu ga je izmaknil brusar Alojzij Vanino in ga potem prodal na Križevniškem trgu svojemu znancu Adolfu Perkotu. Le-ta pa je še isti večer napravil „kšeft“ in prišlo je tako daleč, da nosi danes Santkov površnik neki gospod v Trstu, ki ga je od Perkota gotovo dobil ceneje, kakor pa pri krojaču. Vanino je pod ključem.

Mici Zeller so prepeljali iz Begunj v Schwaz, še preden je prispevala v Begunje sestra Friderika, ki se je zaman veselila na svidenje s svojo sestro.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora na Dunaj 40 Kočevarjev, v Rumunijo je šlo 8 Domžalk, 42 Hrvatov je prišlo iz Prusije, 10 Macedoncev je pa šlo iz Kočevja domov.

Izgubljene in najdene reči. Dve sestri sta izgubili dve zlati zapestnici, vredni 100 K. — Neka dama je izgubila ročno torbico, v kateri je imela 14 K denarja. — Trgovski sodnik g. Jozef Dacar je našel denarnico z manjšo vsoto denarja in jo oddal na magistratu.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec september je bil v prvi tretjini topel in suh, v ostalem delu pa moker in zelo mrzel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 9.4°, ob dveh popoldne 18.9°, ob devetih zvečer 13.3°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 13.8°, za 1.0° pod normalom, največ 29.4° dne 5., najmanj 1.4 dne 27. — Opazovanja na tlakomeru dajo 738.3 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 2.3 mm nad normalom; najvišje 748.2 dne 28. zjutraj, najnižje 729.3 dne 16. popoldne. — Mokrih dni je bilo 13, padlo je pa 115.3 mm dežja, med temi 50.3 dne 16., ko je ves dan deževalo in proti večeru se vsulo neznansko neurje. — Nevihto smo imeli ob treh, meglo ob devetih dnevih. — Med vetrovi je najčese pihal severovzhodni, ki nam je prinesel proti koncu meseca pravi zimski mraz. — Tekočega meseca oktobra pride luna dne 22. v zemeljno obližje.

„Ljubljanska društvena godba“ priredi danes zvečer v hotelu „Ilirija“ (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes zvečer v kavarni „Austrija“. Začetek ob polu 10. uri. Vstop prost.

Corrigendum. V podlistku „Izprehodi po koroški Sloveniji“ v torkovi številki so se vrnille prav ne ljube tiskovne pomote, in sicer naj se glasi v začetku „pod nogami razvitih (ne pa razvitih) gorskih orjakov“, — par vrstic dalje: „pod stenami in vrhovi (ne vrhovi)“. Enkrat je pisano napačno „Kepa“ mesto Jepa, — sicer piše dr. Oblak vedno pravilno „Jepa“. Mesto „Mokličje“ naj se bere pravilno „Mohličje“.

Jugoslovanske vesti. — Hrvatski sabor. Kakor poročajo ogrski listi, bo hrvatski sabor sklican 8. t. m., drugi viri pa pravijo, da se prične zasedanje sabora šele koncem meseca. Na dnevnem redu tega zasedanja bodo razne ustavne reforme. Znano je, da koalicijska, ki je sedaj na vladi, nima večine v saboru, zato tudi ne more iz svoje moči izvesti ustavnih reform. V preteklem zasedanju je koalicijska sicer sklenila s Starčevićansko stranko v saboru k ooperacijo. Ker je pa v zadnjem času postalo razmerje med hrvatsko-srbsko koalicijsko in starčevićansko stranko silno napeto, se je splošno trdilo, da je v bodočem zasedanju izključena vsaka kooperacija. S tem bi bile onemogočene seveda vse nameravane reforme. Da se o stvari zadobi jasnost, se je izvrševalni odbor koalicijske obrnil naravnost na vodstvo starčevićanske stranke s vprašanjem, da-li misli starčevićanski klub v saboru kooperirati s koalicijsko v bodočem zasedanju. Kakor javljajo listi, je koalicijska dobila odgovor, da stoji starčevićanska stranka slej ko prej na istem stališču, kakor po volitvah in da bo brezpogojno glasovala za ustavne reforme, ki jih bo predložila koalicijska saboru. S tem je zagotovljen zakon o čistosti volitev in tiskovni zakon!

Radi pesmi „Die Wacht am Rhein“. V Sarajevu sta imela 28. septembra deželni inženir Vihar in bančni uradnik Nikola Precca dvoboje, pri katerem je bil Vihar težko ranjen. Povod dvoboju je dal renkontre med obema v kavarni Hof dne 26. septembra. V kavarni je igrala ciganska godba. Družba, pri kateri je sedel ing. Vihar, je naročila godbi, naj zaigra „Die Wacht am Rhein“! Ko so cigani jeli svirati to pesem, so Hrvti pri sosedni mizi jeli zvižgati in klicati „abzug“. To je „Nemca“ Viharja tako razjarilo, da je stopil k hrvatski mizi in pozval Precca na dvoboj. No, v dvoboju je dobil mož zaslužen plačilo! Ta dogodek je veleznačilen in kaže jasno, da vsenemška hidra že v Bosni dviga drzno svoj glavo. Žalostno je to, da delajo nemško propagando ljudje, kakor je Vihar, ki je, kakor kaže njegovo ime, brez dvoma rodom Slovenec!

Za reciprociteto hrvatskega vseučilišča. Kakor javlja „Hrvatska“, namerava hrvatska vlada tekom tega šolskega leta osnovati vse tiste stolice, katerih pomanjkanje je baje bilo krivo, da avstrijska vlada ni hotela priznati veljavnosti na zagrebški univerzi položenih izpitov. Po tem načrtu se ima osnovati stolica za avstrijsko državljansko pravo in za avstrijsko državno pravo. Izpiti iz teh predmet bodo oblatniti. S tem bi bila avstrijska vlada prisiljena priznati veljavnost na hrvatskem vseučilišču položenih izpitov. To bi bilo tudi za Slovence važno, ker bi potem lahko študirali v Zagrebu.

Transbalkanska železnica. Anglež Alfred Stead je predložil srbski vladi v imenu večje skupine angleških kapitalistov ponudbo za zgradbo železnice preko Srbije, ki bi vezala Kladovo-Niš-Prokuplje s turško mejo na eni strani, Jadransko morje pa na drugi strani. — Obenem se angleški kapitalisti obvezujejo, da zgrade v Srbiji veliko tovarno konzerv, ki bo vsako leto rabila 100.000 glav živine. O teh ponudbah bo razpravljala skupščina, ki se sestane še tekom tega meseca.

Srbski pododbor „Zveze jugoslovanskih književnikov in časnikarjev“. „Srbsko književniško društvo“ je izvolilo v osredni odbor „Zveze jugoslov. književnikov in časnikarjev“ za podpredsednika Simo Matavulja, za tajnika dr. Jovana Škerlića, za odbornike pa Mile Pavlovića, Risto Odaovića in Petra Odaovića.

Bolgari v Belgradu. Srbski listi poročajo, da nameravajo prirediti Bolgari poseben vlak iz Sofije v Belgrad ob priliki proslave stoletnice osvobojenja Belgrada izpod turškega jarma pod Karagjorgjem — 13. decembra l. l. Izleta se udeležijo mnogo književnikov, časnikarjev in profesorjev.

*** Najnovejše novice.** — Cesar pride v Prago šele v drugi polovici meseca decembra ali v začetku januarja.

Zadržna centrala ne bo sprejemala hranilnic.

Jubilejno razstavo priredi trgovinska in obrtna zbornica v Pragi leta 1908 povodom 60letnice cesarjevega vladanja. Za predpriprave je zbornica dovolila 100.000 K.

Zadnji general bivše papeževe armade, 82letni grof Adolfo Piancini je umrl v Spoletu.

Klobučarski pomočnik — vseučiliščnik. Na dunajskem vseučilišču je vpisan za izrednega slušatelja bivši klobučarski pomočnik

Josip Witternig. Da more študirati, opravlja posel pomožnega sluge na vseučilišču.

Dva ministra ranjena. Francoski finančni in mornarični minister sta se prekucnila iz avtomobila ter sta oba ranjena, a ne nevarno.

Za generalnega intendantu dunajskega dvornega gledališča bo v kratkem imenovan sekijski načelnik v naučnem ministrstvu grof Wickenburg.

Poštno vrečo z 200.000 kronami je našel na Dunaju neki čuvaj. Vreča je padla iz poštnega voza. Najditelj dobi lepo nagrado.

Bavarske mobilizacijske načrte je ukradel neki enoletni prostovoljec ter jih prodal nekemu italijanskemu agentu.

Za ravnatelja dunajskega konzervatorija je imenovan ravnatelj iz Mannheima Viljem Popp.

111.665 K je poneveril v Zbaracu (Galicija) davkar Fr. Budzinski, in sicer v teku 27 let s ponarejanjem davčnih knjižic. Sedaj ga sodijo porotniki v Lvovu.

Književnost.

Bourgetova jeremijada zoper razporoko. Tisti del francoske aristokracije, ki stoji v boju proti republiki in proti napredni smeri socialnega in kulturnega razvoja francoskega naroda, ima v osebi romanopisca in kritika Pavla Bourgeta svojega specijalnega literata. Po rojstvu je sicer Bourget pristen plebejec, po mišljenju pa reakcionaren kosmopolitski aristokrat in sicer tako pretirane vrste, da se je zapletel v oster prepir z resničnim aristokratom grofom d'Haussouville. Pikantna stran na tem prepiru je to, da se grof d'Haussouville zavzema za demokratične principe, plebejec Bourget pa za fevdalnoaristokratske. Bourget je šele pred nekaj tedni izdal knjigo „Etudes et Portraits“ kjer uči, da mora biti vsaka dobra krščanska država razdeljena tako kakor je v Indiji, da se noben pripadnik enega stanu ne sme povzdigniti v drug stan. Bourget zahteva, da bi se to moralo potom zakona za večne čase ugotoviti in zamčiti. V prvem delu rečene knjige je korenito prekel in obsodil dan 4. avgusta 1789., kateri dan so se francoski plemiči in duhovniki pod pritiskom ljudske volje odpovedali svojim privilegijam. Bourget pretaka bridke solze, da so ljudje postali demokratični, da hočejo imeti enake pravice in da se celo ne dajo več komandirati sveti katoliški cerkvi. Bourget je tako zagrizen v svoj klerikalizem, da je pač čudo, da ga papež še do današnjega dne ni imenoval rimskim grofom. Morda se mu ta želja še izpolni, saj se peha za klerikalna stremljenja kar se le da. Tudi proti razporoki, ki je na Francoskem že davno uvedena, je spisal Bourget posebno polemiko in sicer v obliki romana. Časih je Bourget rad popisoval aristokratsko zakonolomstvo, seveda tako, da se ni nad tem spotal noben knezoškofjski ordinarijat, sedaj pa je nasprotnik razporoke. Ta njegov roman je pa tako dolgočasen in Bourgetova jeremijada zoper razporoko tako neslana, da je mož s tem delom napravil popoln fiasko. Ta dolgovezni in dolgočasni roman se izda zdaj v slovenskem jeziku. Klerikalci so začeli „skrbeti“ za slovensko izobraženstvo in hočejo izobražene kroge zalagati z leposlovnim berilom. Ustanoviti hočejo „Leposlovno knjižnico“ in jo začeti z Bourgetovo jeremijado zoper razporoko. Slabše je niso mogli upeljati, zakaj klerikalno-tendenciozni spisi že itak nikomur ne prijaajo, kaj še spisi, ki so tako neznansko dolgočasni, kakor Bourgetov roman zoper razporoko.

Telefonska in urložjavna poročila.

Dunaj 4. oktobra. Odsek za volilno reformo nadaljuje danes razpravo o Tollingerjevem predlogu zaradi pluralitetnega votuma. Italijan Conci in češki agrarec Zazvorka sta se izrekla proti Tollingerjevemu predlogu, vsled česar zdaj vlada upa, da bo predlog odklonjen. Vlada in njeni zavezniki upajo, da bo za Tollingerjev predlog oddanih 19 ali 20 glasov, proti temu predlogu pa 26 ali 27 glasov.

Dunaj 4. oktobra. Z ozirom na Sylvestrov predlog, naj se Nemcem na Češkem in na Moravskem zakonito zagotovi primerno zastopstvo v delegaciji, bo podan dopolnilni predlog, naj se to zagotovi tudi Slovincem na Štajerskem in na Primorskem.

Dunaj 4. oktobra. Minister Pacak je duhovski deputaciji za trdno obljubil, da se zakon o zvišanju duhovskih plač kmalu ugodno reši.

Dunaj 4. oktobra. Dunajski župan dr. Lueger je bolan. Danes se govori v parlamentu, da je ta bolezen nevarna in čuje se tudi, da je Lueger diabetik.

Budimpešta 4. oktobra. Na programu iz l. 1848. stoječa stranka hoče v prihodnjem zasedanju delegacije uprizoriti velik naskop na ministra zunanjih del grofa Goluchowskega. Stranka upa, da izsili Goluchowskega odstop, zlasti ker tudi v Cislitvanski ni nihče zadovoljen s tem ministrom.

Petrograd 4. oktobra. Ministrski predsednik Stolypin je v svojem stanovanju našel listek, na katerem je bilo zapisano: „Bilo nas je 18; eden je prišel pred vojno sodišče in je bil usmrčen; eden je radi umora generala Kozlova v ječi; trije so umrli na apotekarskem otoku (pri groznem atentatu na Stolypinovo vilo) a — 13 nas je še vedno“

Petrograd 4. oktobra. Revolucionarne organizacije so sklenile, povzročiti za dan 17. oktobra generalno stavko in uprizoriti v Petrogradu veliko demonstracijo.

Tiflis 4. oktobra. Včeraj, dan občege plačevanja, so različne manjše roparske čete napadle pribelem dnevu več blagajnikov in poropale velike vsote. Policija je ujela enega samega teh roparjev.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu septembru 1906 je 212 strank vložilo 86.569 K 43 v, 190 strank vzdignilo 54.213 K 63 v, torej več vložilo 32.355 K 80 v, 14 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 33.830 K, 219 menic se je eskomptovalo za 62.393 K, stanje vlog 2.903.947 K 82 v, denarni promet 365.437 K 89 v. Vseh strank je bilo 912.

Poslano.*

Da me ne bo javnost po krivici smatrala povzročiteljem članka „Črtice iz Senožca“ v št. 223 „Slovenskega Naroda“ z dne 29. sept. t. l., v kojem se sedaj popolnoma brez poviada ironizirajo nekatere osebe, izjavim podpisani, da ne soglašam s takim neumestnim provociranjem, ter priporočam dopisniku, da v bodoče ne izigrava iz zatišja na tak nedovoljen način bodisi moje osebe kot župana, bodisi zlasti občinskega zastopa ter uprave. Moje prepričanje namreč je, da naj se naš boj v javnosti bje z dostojnimi sredstvi in odprtim vizirjem in ne na rovaš družih!

V Senožcah, dne 1. okt. 1906.

Garzarolli.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Rogaški „Styria-vrelec“

zdravilna voda proti želodčnim oteklinam in krču Brightovim vnetjem obisti kataru v goltancu in jabolku kataru v želodcu in črevesu diatezi vodne kisline

Izvrstni zdravilni vspehi. sladkorni grizi zaprtju bolečinam na jetrih.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 30. septembra: Josip Šajn, ključarjev sin, 7 mes. Linhartove ulice 30. Črevesni katar. — Fran Stivar, postrežek, 52 let. Stari trg 3. Jetika.

Dne 1. oktobra: Leopolda Rupnik, šivilja, 79 let. Prečne ulice 3. Ostarelost. — Marija Murmayer, slaščičarjeva hči, 15 dni, Sv. Petra nasip 67. Zivljenska slabost. — Marija Podraž, posestnica, 43 let. Velike čolnarske ulice 5. Tetanus. — Jožefa Posavec, pekova hči, 6 in pol mes. Hrenove ul. 14. Pertussis Euteritis acuta.

Dne 2. oktobra: Marija Komar, delavčeva hči, 2 in pol leta. Krakovske ulice 13. Jetika. — Franja Wildman, brivčeva hči, 3 mes. Strelške ulice 15. Jetika.

Meteorološko poročilo.

73ina nad morjem 06-2. Srednji tlačni tlak 756.0 mm.

Oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
3	9. sv.	734.1	14.5	sl. jzhod	oblačno
4	7. sv.	735.5	9.0	sl. svzhod	jasno
5	2. pop.	735.8	21.8	sl. jzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 12.0°, normala: 12.5°. — Padavina v mm 0.2.

Borzna poročila.
Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani
Uradni kurzi dun. borze 4. oktobra 1906.

Maloboni papirji	Denar	Blago
4% majska renta	98 85	99 05
4% srebrna renta	100 15	100 35
4% avstr. krona renta	99 10	99 30
4% zlata	116 75	116 95
4% ogrska krona renta	94 85	95 05
4% zlata	112 55	112 75
4% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 80
4% posojilo mesta Spjelj	100 50	101 50
4% Zadar	99 30	100 30
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100 05	101 05
4% češka dež. banka k. o.	99 95	99 75
4% k. o.	98 85	99 45
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100 10	101 10
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	105	106
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	100 20	106 70
4% zast. pisma ogr. contr. dež. hranilnice	100	100 30
4% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100	101
4% obl. češke ind. bank. prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	100
4% prior. dolenskih žel.	99 50	100
4% prior. juž. žel. kup. 1/2	317 25	319 25
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100	100 80
Srečke		
4% srečke od l. 1860 1/2	215	220
4% od l. 1864	275	277
4% tiske	152 85	154 85
4% zem. kred. i. omisltje II.	280	289
4% ogrske hip. banke	286	294 50
4% srboske à frs. 100-turške	258	267
4% 97	105	
4% 161 75	162 75	
4% 21 70	23 70	
4% 453	464	
4% 78	83	
4% 85	92	
4% 56 50	62 50	
4% 48	50	
4% 28 75	30 25	
4% 55	60	
4% 70	76	
4% 161 85	161 85	
Delnice		
4% južne železnice	183	184
4% Državne železnice	682 25	683 25
4% Avstr.-ogrske bančne deln.	769	779
4% Avstr. kreditne banke	673	674
4% Ogrske	810 50	811 50
4% Zivnostenske	242	243
4% Premogokop v Mostu (Brüx)	715	718
4% Alpinske montan	6	6 60
4% Praške žel. ind. dr.	786	696
4% Rima-Murányi	578	579
4% Trboveljske prem. družbe	290	294
4% Avstr. orožne tovr. družbe	579	583
4% Češke sladkorne družbe	159 60	160 70
Valute		
4% C. kr. cekin	11 35	11 39
4% 20 franki	19 11	19 14
4% 20 marke	23 48	23 53
4% Sovereigns	23 98	24 06
4% Marke	117 45	117 65
4% Laški bankovci	95 45	95 65
4% Publji	25 4	25 3 75
4% Dolarji	4 84	5

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 4. oktobra 1906.
Termin.

Pšenica za oktober	50 kg K	7-18
Rž	50	6-29
Koruza	50	5-05
Oves	50	6-89

2 1/2 - 5 vin. višje.

Zahvala.
Za ganljive dokaze srčnega sočutja povodom mučne boleznij in bridke izgube najinega ljubljeneega soproga, oziroma očeta, gospod.

Josipa Zotter
izrekava tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujeva se tudi za darovane vence vsem, zlasti pa Posojilnici ribniški, g. Gregoriču v Krškem in g. Fr. Fajdigu v Sodražici. Najiskrenejšo zahvalo izrekava vsem za obilno in častno spremstvo k zadnjemu počitku najinega nepozabnega. Posebno se zahvaljujeva č. duhovščini, presposlovanemu uradniku, učiteljstvu, požarni bramb. tržanom in vsem, onim, ki so prišli od blizu in daleč. 3586

V Ribnici, 3. oktobra 1906.

Katarina Zotter, soproga, Maks Zotter, sin.

V trajno delo sprejemem takoj dva izurjena

mizarska pomočnika.

Anton Rojina
mizar 3590-1
Wolfove ulice šte. 8

Pekarija
8 pripadajočim stanovanjem in prtilkino se odda v najem od 15. oktobra t. l. naprej v Gradu št. 22 na Bledu.
Več pove gospod Valent. Dežman, posestnik in prevošček v Lescah, Gorenjsko. 3553-2

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj krojaški mojster G. K. Dol. Logatec št. 40. 3574-1

Dečka
iz poštene rodbine sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom J. Kranjc v Borovnici. 3580-1

Transitno skladišče
v Kollzeju se z mesecem listopadom odda v najem.
Vprašanja sprejema upravništvo „Slov. Naroda“ 3561-2

Blagajničarka
z dobrimi izpričevali, v starosti okoli 30 let, se sprejme.
Vprašanja sprejema upravništvo „Slov. Naroda“ 3560-2

Išče se pisar
za c. kr. notarijat v Ilir. Bistrici.
Pogoj je popolna zmožnost slovenščine in nemščine v govoru in pisavi in prav lepa pisava. 3587-1

Agenti
z znanjem pri zasebnikih proti mesečni plači 80 K in visoki proviziji se iščejo takoj povsod po vseh mestih, krajih in okrajih za prodajanje novih patentovanih predmetov, neutrpnih pri vsakem gospodinjstvu, v mestu in na kmetih. To agenturo tudi vsakdo, ki ima pri zasebnih znanje, izvršuje lahko kot postransko opravilo.
Ponudbe pod št. „Novost 1907“ na Rudolfa Mosse v Pragi. 3579-1

Važno za lastnike klavirjev!
Vsa p. n. gospoda, ki jim je na dobrem stanju njih instrumentov, naj zaupajo uglaševanje klavirjev samemu kakemu videčemu uglaševalcu, kateremu strun in žeblijev ni treba tipati, zaradi česar rjaveti ne morejo.
Popravljanje klavirjev naj se izroči samo kakemu dobremu izdelovalcu klavirjev, ker samo tak poprave lahko izvršuje strokovnjaško in porabno.

Globoke žalosti potrji naznanjajo podpisani v lastnem in v imenu vseh drugih sorodnikov pretresujočo vest o smrti njih iskrenoljubljenega očeta, oziroma tasta in starega očeta, brata in svaka, gospoda

dr. Adolfa Eisla
c. kr. zdravstvenega svetnika

viteza Franc Jožefovega reda, imetnika zlatega zaslužnega križca s krono, častne svetinje za 40letno zvesto službovanje in jubilejske spominske svetinje, častnega člana društva zdravnikov za Kranjsko i. t. d.

ki je v sredo, 3. oktobra ob poludevetih dopoldne po kratkem, jako težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoč, mirno zaspal v Gospodu.
Zemeljski ostanki dragrega pokojnika bodo v petek, dne 5. oktobra ob štirih popoldne v mrtvašnici „vor dem Paulustore“, kjer leži truplo na mrtvaškem odru, slovesno blagoslovljeni in nato prepeljani na pokopališče pri Sv. Petru, kjer se provizorično polože v rodbinsko grobnico.
Sv. zadušne maše se bodo služile v Gradcu, v soboto, 6. t. m. ob devetih dopoldne v graški stolnici, v Ljubljani in v Kostanjevici.
V Gradcu, dne 3. oktobra 1906.

Hermína del Cott, roj. Eisla, hči. — **Gustav del Cott, c. kr. okrajni glavar v p., zet.** — **Reinhold Eisla, generalni ravnatelj v p., brat.** — **Kornelija Titz, roj. Eisla, golkovnika vdova scstra.** — **Marija Eisla, roj. Winkler, svakinja.** — **Hedy del Cott, Herbert del Cott, c. in kr. častniški namestnik v pehotnem polku št. 7, Hermína del Cott, Hugo del Cott, vnuki in vnukinje.** 3592

Venci se hvaležno odklanjajo.

Posebni parte se ne izdajo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšajocimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Dva sprotna 3578-1
ključavničarska pomočnika
sprejme takoj v stalno delo Ivan Rebek v Celju.

2 krojaška pomočnika
dobita trajno delo pri krojaškem mojstru A. Štefaniču v Hrastniku. Tudi se sprejme priden deček v uk. 3577

Album
skrbno odbrani pesmi za citre, s pridanimi tekstom. Odlikovane na dveh izložbah:
a) 85 slovenskih in hrvatskih . . . K 4—
b) 100 nemških . . . 3 50
c) Edina in najboljša šola za samouk na citre. Popolna samo . . . 5—
Uspeh siguren. S pošto 50 vinar. več. Naročbe prevzema vsaka renomirana knjigarna in pregleda dopiše brezplačno in franco: **Prof. Jos. Sorg, Dunaj, III/4., Hauptstrasse 144.** 3588

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“
Od 30. septembra do 6. oktobra 1906:
Potovanje iz Krakova preko Karpat v Budimpešto.

Čudite se!
600 nakitnih predmetov samo fl. 1.95.
Prekrasna pozlačena 36-urna precizna ura na sidro z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta garantira, moderna svilnata kravata za gospode, 3 najfinjši žepni robc, prstan za gospode z imit. žlahtnim kamnom, ustnik za smodke z jantarijem, eleg. broža za dame (novost), krásno žepno toaletno zrcalo, usnjata denarica, žepni nož s pripravo, 1 colt čudovito lepih orientalskih ovratnih bisero, par mašetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, 3% double-zlata s patent. zaklepom, prima nikl. tiktik, par butonov s simili briljantom s pristnim srebrnim kavjem, garast zelo slatno. mičan album s 36 slikami, najlepšimi na svetu, 3 predmeta za šalo v veselje mladim in starim, 20 dopisovalnih predmetov, in se 520 drugih različnih v hiši nepogrešljivih predmetov, skupaj z ureditv., ki je sama vredna tega denarja. **stane samo fl. 1.95.** Razpošilja proti povzetju ali če se denar naprej pošije razpošiljalnica 3589
S. Urbach, Krakov št. 363/A.
NB. Če bi ne ugajalo, vrnem denar, torej riziko izključen.

Stanovanje
obstoječe iz 2 večjih ali 3 manjših sob 1800 v mestu za takoj ali za 1. no vember rodbina 3-4 oseb brez otrok. Natančneje se izve v mestni posredovalnici za delo in stanovanja v Ljubljani. 3567-2

Hlapec.
Išče se zmožen, zanesljiv hlapec oz. hišnik, ki se more izkazati z dobrimi izpričevali, za večjo hišo na deželi, proti dobri plači in stalni službi. Nastop takoj. More biti tudi oženjen.
Ponudbe ali vprašanja sprejema pod „Hlapec“ upravn. „Sl. Naroda“ 3478-5

Ura z verižico
za samo K 2.—
Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šlezjska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi 3letno garancijo. — Po povzetju razpošilja **Prusko-šlezjska razpošiljalnica**
F. WINDISCH v Krakovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 3575

Danes, dne 4. oktobra t. l. v kavarni „AUSTRIA“ **KONCERT**
seksteta na lok.
Začetek ob polu 10. uri. Vstop prost.
K mnogoštevilnemu obisku vabi **KRVARIČ,** kavarnar. 3584

A. TSCHINKEL na zet
priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote, marmelade, kandirano sadje** in posebno po najnovejšem načinu izdelovano 2815 27 **cikorijno moko v lesenih zabojkah.**
En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. Berite plakate.

Dr. Ivan Oražen
naznanja, da se zdravi v njegovem ortopedičnem zavodu na Turjaškem trgu št. 4: **raznovrstno skrivljenje hrbtnice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja i. t. d.** Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom dr. Oražna, ki daje pojasnila od 9.—10. dop. in od 2.—3. ure popoldne v **Wolfvih ulicah št. 12, I. nadstr.** 3477-5

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta,
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-10 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejovice, Praga.
7-17 zjutraj. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
11-30 predpoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.
1-05 popoldne. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
4-00 popoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Štajer, Linc, Budejovice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
7-08 zvečer. Osební vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
7-35 zvečer. Osební vlak v smeri: Trbiž.
10-23 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
7-09 zjutraj. Osební vlak iz Trbiža.
8-44 zjutraj. Osební vlak iz Novega mesta, Kočevja.
11-15 predpoldne. Osební vlak iz Gorice c. kr. dr. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Prage, Dunaja zahodni kolodvor.
2-32 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4-30 popoldne. Osební vlak iz Selctala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel.
8-35 zvečer. Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
8-45 zvečer. Osební vlak iz Prage, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.
11-34 ponoči. Osební vlak iz Pontablja, Trbiža, Trsta c. kr. d. žel., Gorice c. kr. d. žel.
Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:
7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)
Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:
6-49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383.75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica nase države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Dobra kavarna
na lepem prostoru v Ljubljani je naprodaj.
Ponudbe po „Kavarna“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 3182 13

2 mizarska pomočnika
sprejme takoj v stalno delo **MATIJA BAVER** mizarski mojster 3554-2
Bribir, Hrvatsko Primor.

Sode
vinske od 300 do 700 litrov vsebine proda po nizki ceni 3465-5
Fran Cascio
Vegove ulice šte. 10.
V Senožcah se da v najem s 1. novembrom t. l.

hiša
pripravna za trgovino in v ravno isti hiši gostilna.
Natančneje pove **Franjo Sbrizaj** v Senožcah. 3583-1

Lepa stanovanja
v novih hišah na Selu tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami, kuhinjo in drugimi pripadki se takoj oddajo po zelo nizki ceni.
Več se poižve v Ljubljani, **Ambrözev trg št. 7, prtl.** 3315 18

Damski in otročji klobuki

same oblike ali pa tudi olišpani

dunajski vzorci

Najnižje cene!

Največja izbira!

Pavlina Recknagel

Mestni trg št. 3.

3569-1

Sprejemajo se klobuki v moderno preuredbo.

Gostilna

v Ljubljani se odda v najem.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne se dajo takoj v najem.

Odda se tudi

blev za dva konja.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Radi važnega vzroka se takoj odda v najem

manufakt. trgovina

pod jako ugodnimi pogoji.

Trgovina je tik velikih tovarnih večjem kraju na Spod. Štajerskem.

Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Gostilna

se da v najem. Istotam se odda za 1. november t. l. prostor pripraven za prodajalno ali

delavnico in stanovanje.

Veraša naj se v Spodnji Šiški, Vodnikova cesta št. 88 I. nadst. 3438-6

Mizar (preddelavec).

Išče se takoj dober mizarški pomočnik, ki je izvežban pri strojih za obdelovanje lesa in sicer za izdelovanje hrastovih deščic, in v polaganju mehkega poda proti stalni službi.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe upravništvo „Slov. Naroda“.

Steklenica malinčevega sirupa

(3 kg netto) 3006 14

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

neprekosljive kakovosti, se z vozino in zavojem vred po pošti pošilja s povzajem za K 5-30 za prvo pasjo (cono), sicer K 5-60. V Ljubljani stane steklenica s 3 kg. 4 K, pasteurizirana steklenica (okoli 1 kg) K 1-50.

Pred nakupom oglejte si velikansko 39

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske 35 ulice št. 5.

Ostanki pod cenol

Kožuhovina

najnovejše:

ovratniki, boe, collierji, mufi, oprave za otroke.

Ceno in dobro priporoča

Karel Recknagel

Mestni trg št. 3.

3571-1

OGLAS!

Daje se v najem ali pod ugodnimi pogoji prodaja

gostilna „Puharič“ v Matuljah h. št. 109.

Hiša je sezidana lansko leto v modernem švicarskem stilu, ima prekrasno lego tik državne ceste, ki vodi z Reke čez Učkogoro v Istro, krasen razgled na ves Kvarnerski zaliv in njegove otoke ter na romantično okolico.

Sprejaj ima dvorišče, ob strani prostoren vrt, nasajen z mladimi kostanjevimi drevesi, lepo pokrito kegljišče, prostor za balincaje, zadaj teraso in hrastov gozd.

Oddaljena je 3 minute od postaje Matulje - Opatija.

Prikladna je za vsako trgovino kakor n. pr. za gostilno, sploh za trgovino z vinom, za trgovino z mešanikom blagom, za lesno trgovino, i. t. d., i. t. d.

Lastnik jo daje v najem, ker ima enako obrt v Voloskem, a ne more vsled svoje maloštevilne in mlade obitelji imeti obrti na dveh straneh.

Ponudbe in pisma naj se naslavljajo na:

Anton Puharič, gostilničar in posestnik, Matulje h. št. 109.

Št. 35373

3576 1

Razglas

V smislu deželnega zakona z dne 17. junija 1870 št. 21. dež. zakona o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, broščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in lepševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrh, na polju in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesov jajcev in zapredkov (ličink) in sežgati ali kakor si bodo pokončati nabrana gosenična gnezda in jajca

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinju, kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče, a najdalej do 15. maja.

Kadar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kadar se veje, ki so jih napadle gosenice odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanju ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe brošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih robovih v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in pokončavati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrei) pri oranju ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljajal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 K in bi se to ponovilo do 40 K; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporem od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1906.

Župan: Ivan Hribar.

HLODE

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini parna žaga DEGHENGI v Ljubljani

in sicer:

hrastove, dobele od 30 cm naprej, kubični čevjel K	1-20
smrekove, " " 30 " " " " " "	0-64
jelkove, " " 30 " " " " " "	0-57
bukove, " " 30 " " " " " "	0-56
borove, " " 30 " " " " " "	0-58
Frize hrastove, kvadrat meter	2-20

3205-12

franko Ljubljana, na državni kolodvor v Šiški postavljeno.

Hlude pod mero ali škart eno tretjino manj.

Lepa 3585-1

oprema za neveste

napravljena v lastni šivalnici, je v trgovini razstavljena na ogled.

ANTON ŠARC

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Josip Vidmar

izdelovalec dežnikov in solčnikov naznanja slav. občinstvu, da je otvoril dne 1. oktobra t. l. svojo

glavno prodajalno dežnikov in solčnikov

Pred škofijo št. 19,

obdrži pa svoji dosedanji prodajalni na Starem trgu št. 4 in v Prešernovih ulicah št. 4 kot podružnici. Nahaja se v zalogi vedno najnovejše v to stroko spadajoče blago.

Preobleke in popravila točno in ceno.

3234-4

Krila

iz ševiota, lodna, sukna

perilo za dame, juponi, nogavice in modrci

po zelo nizkih cenah

3570-1 pri Karlu Recknagel

Mestni trg števil. 3.

Nagrobni venci

trakovi za vence

najnovejši jako ceno

3572-1 Karel Recknagel

Mestni trg števil. 3.

